

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Despre regimurile alimentare, în cadrul unui proiect Erasmus + - Prof. Todor Cornelia	3
Ziua internațională a cititului împreună 2018 – ZICI 2018 – Prof. Huștiuc Nicoletta, prof. Breaz Adriana	5
Slow tourism și firme de exercițiu în Cehia – Prof. Beca Felicia	6
Jubileul "Primăverii de la Praga" – Prof. Cetean Daniela	7
Proiect educațional "Mărțișoare, mărțișoare" - Prof. Bucur Alina	9
Opțional educație ecologică "Prietenă noastră, natura" - Prof. înv. preșcolar Marcu Codruța Alina	11
Studiu – Valențele caracterului interdisciplinar al psihopedagogiei speciale pentru elevii cu CES – Prof. Marc Aurica	16
Sinagoga – sufletul comunității evreiești din Alba Iulia – Prof. Cetean Daniela	18
Creativitatea le elevi - Prof. înv. primar Avram Margareta Paula	20
Studiu – avantajele și dezavantajele utilizării tehnologiilor de acces și a celor asistive în școală, pentru elevii cu dizabilități – În. Gligor Dana	22
Implicarea elevilor în activități de voluntariat - Prof. Mihai Maria	24
Proiect educațional Ziua mondială antidiabet: 14 noiembrie – Prof. Pârțilă Doriană, Tutuian Luminița Maria	26
Apel la refacerea unor pași pentru refăurirea statului național unitar român - Prof. Chirișescu Marinela	29
Plan de intervenție "Malnutriția pediatrică" – Prof. înv. preșcolar Maniu Valeria Angela	34

**Școlile Blajului în viața și cultura neamului
(II) – Prof. Poptelecan Călin**

35

**Stimularea creativității elevilor prin jocuri
didactice – Prof. învă. primar Suci Doina**

38

**Funcții / valori ale literaturii pentru copii în
"Lumea Poveștilor" de Ion Vlasu – Prof.
înv. preșcolar Popa Andreea Manuela**

37

**Din biologia reptilelor – Prof. Poptelecan
Călin**

41

DESPRE REGIMURILE ALIMENTARE, ÎN CADRUL UNUI PROIECT ERASMUS+

Prof. Todor Cornelia, Colegiul Național "Lucian Blaga" Sebeș

Printre activitățile aferente proiectului de parteneriat strategic Erasmus+ „Un homme sain dans un environnement sain” implementat în perioada 1 septembrie 2017 – 31 august 2019 la Colegiul Național „Lucian Blaga” Sebeș se numără și cea referitoare la regimurile alimentare.

Actualmente, sunt cunoscute și urmate mai multe tipuri de regimuri alimentare. Date fiind restricțiile pe care acestea le impun, oricare dintre ele poate fi asociat unui mod de viață sănătos.

În cadrul proiectului, o primă etapă a fost inventarierea regimurilor alimentare, apoi fiecare echipă parteneră și-a asumat studierea câtorva, experimentarea unor rețete, prezentarea concluziilor.

Echipei de proiect de la liceul nostru i-a revenit sarcina de a se documenta despre regimul musulman, cel creștin-ortodox și cel catolic, în timp ce partenerii noștri europeni au avut în vedere regimurile vegetarian, vegan, evreiesc, macrobiotic, fără gluten, fără lactoză, mediteraneean și din Nicotera.

Elevii s-au implicat cu plăcere în activități, au sintetizat materiale, au căutat informații, și-au întrebat bunicii despre rețete de post tradiționale sau au căutat ei, pe internet, rețete de post sofisticate. S-au grupat pentru a găti, au făcut comparații între ceea ce presupune postul pentru adepții fiecărei religii.

Fiecare echipă a prezentat partenerilor rezultatul muncii sale. Astfel, am aflat lucruri interesante și mai ales utile despre regimuri de a căror existență unii dintre noi nu aveam nici un fel de cunoștințe.

Am fost în special curioși să aflăm detalii despre regimul mediteraneean, pe care l-am experimentat de altfel în timpul primei activități transnaționale de învățare, în Italia. Această dietă presupune consumarea multor fructe, legume, leguminoase, cereale, ierburi aromatice și ulei de măsline, un consum moderat de produse lactate și de ouă, un consum limitat de pește și cantități foarte mici de carne. Conform statisticilor, starea de sănătate și longevitatea popoarelor locuind în țări ale bazinului mediteraneean sunt net superioare celor ale populațiilor locuind în alte zone. Asociată unui stil de viață sănătos, dar și respectării unor tradiții, dieta mediteraneeană a fost inclusă de UNESCO, în 2010, în patrimoniul cultural imaterial al umanității. Interesul pe care acest regim alimentar ni l-a trezit s-a materializat în realizarea unui material Power Point care a fost prezentat unor grupe de elevi care nu sunt implicați în proiect.

Un alt aspect care s-a bucurat de interesul tuturor a fost regimul alimentar și de viață al elevilor care se pregătesc pentru susținerea unor examene importante.

Prin implicarea activă în această activitate, elevii nu numai că și-au aprofundat cunoștințele despre alimentația sănătoasă pe care o presupune orice fel de regim, dar au devenit mai responsabili în gestionarea propriei alimentații.

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CITITULUI ÎMPREUNĂ 2018 ZICI 2018

Prof. Huștiuc Nicoletta, G.P.N. Vinerea/Șc. Gim. Nr. 3 Cugir
Prof. Breaz Adriana, G.P.N.nr. 5 Cugir /Șc. Gim. Nr. 3 Cugir

Pe 1 februarie 2018, Citim Împreună România a celebrat, împreună cu mii de copii și sute de educatori, învățători, profesori, bibliotecari, librari și pasionați de lectură din întreaga țară, Ziua Internațională a Cititului Împreună (ZICI). Aflată la a doua ediție națională, ZICI România este parte a unui eveniment global organizat de către [LitWorld](http://LitWorld.org) și marcat anual de milioane de oameni în peste 100 de țări.

Dragostea pentru lectură și cărți este unul dintre cele mai mari daruri pe care orice adult le poate oferi unui copil și de aceea participanții la ZICI 2018 au hotărât să citească împreună cu cât mai mulți copii cărți frumoase, în moduri atractive. Căci atunci când citim împreună cu copiii, schimbăm lumea!

ZICI 2018 este un eveniment susținut la nivel național de grupul Citim Împreună România. Grupa de preșcolari „Albinuțe” de la GPN Vinerea și grupa „Buburuzelor” de la GPN Nr. 5 Cugir au marcat ZICI 2018 prin activități specifice vârstei lor.

După ce doamnele educatoare le-au explicat ce înseamnă această zi îndrumați de educatoare au confecționat afișe reprezentative pentru ZICI 2018, apoi fiecare a primit câte un ecuson și au fost invitați să răsfoiască cărțile așezate pe măsuțe, să prezinte cu ajutorul imaginilor povestea reprezentată. Fiecare „a citit” povestea, fiind ascultat cu mare interes de către colegi. La final au fost invitați să aleagă o poveste care le-a fost citită de educatoare.

Activitatea s-a încheiat cu colorarea unor imagini din diferite povești cu care copiii au confecționat „Cartea ZICI 2018”.

Scopul acestei activități a fost acela de a insufla dragostea pentru cărți copiilor, și de a promova beneficiile și frumusețea cititului împreună în rândul copiilor și al celor ce au grijă de ei.

Citim împreună atunci când una sau mai multe persoane se alătură unei alte persoane care citește cu voce tare, ascultă, privesc, își imaginează și se implică în poveste fiecare în felul lui, dar toți împreună. Cititul împreună se poate practica de către mame și bebeluși, tătici cu copii, bunici și nepoți, unchi cu nepoței, surori și frați. De un mare succes se bucură și lectura împreună între educatoare și copii, profesori și elevi, prieteni. Cititul împreună, în special între adulți și copii, este una dintre cele mai frumoase activități din lume, mai ales dacă e făcută cu drag și cât mai des.

SLOW TOURISM ȘI FIRME DE EXERCİȚIU ÎN CEHIA

Prof. Beca Felicia, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia

Îmbinând tradiția cu experiența și calitatea de nivel internațional, toate în beneficiul elevilor, Colegiul Economic „Dionisie Pop Marțian” Alba Iulia, s-a remarcat încă odata pe podiumul câștigătorilor, atât din punctul de vedere a activităților extracurriculare cât și a turiștilor. În perioada 25-26 ianuarie 2018, cinci firme de exercițiu au participat la Târgul Internațional al Firmelor de Exercițiu din Olomouc, Cehia. Având ca scop promovarea ofertei de bunuri și servicii a firmelor de exercițiu, precum și contactul direct cu potențialii clienți și cu publicul țintă, echipele participante și-au aprofundat competențele profesionale dobândite în orele de laborator tehnologic. Firme de exercițiu participante: FE Hotel Kapital SRL, FE Nirvana SRL, FE Flory Group SRL, FE White Lady SRL, FE Happiness SRL, au realizat câte un stand de prezentare utilizând metodele de promovare a ofertei de bunuri și servicii. Prezența firmelor de exercițiu din Slovenia, Cehia, Rusia și Republica Moldova a constituit un bun prilej de a comunica direct cu alți parteneri de afaceri și de a-și dezvolta încrederea în forțele proprii. Prezentarea firmei, prezentarea planului de afaceri, materiale promoționale, spot publicitar și cea mai bună firmă în funcție de opțiunile publicului au fost doar câteva din secțiunile la care viitorii antreprenori albaulieni au participat.

Elevii colegiului au fost declarați câștigători prin derularea activităților specifice, desfășurate într-un climat de înțelegere, toleranță, comunicare empatică.

Activitățile extracurriculare au fost dublate de practicarea unei noi forme de turism: *turismul lent* (slow tourism). Turismul lent se bazează pe conceptele ecoturismului dar scoate în evidență factorul timp, care influențează definitoriu desfășurarea activității turistice, a calității experienței dobândite de vizitator și a impactului acestei activități asupra mediului natural și cultural în care se desfășoară. Turismul lent este o filozofie a călătoriei care ne permite să obținem cea mai reală parte a unei destinații din experiența călătorului. Turismul lent ne învață să fim responsabili și atenți în timpul călătoriilor noastre, astfel încât să putem să ne îndrăgostim mai bine în tradițiile și comunitatea locală. Numai așa vom putea să ne bucurăm de autenticitatea unei destinații și să găsim experiențe care să permită călătoria noastră să se desfășoare în mod spontan.

După finalizarea târgului am trăit experiențe de neuitat, datorită organizatorilor, care cu multă bunăvoință, ne-au invitat la un tur al orașului Olomouc. Pe inserat am străbătut, la pas, străzile pietruite ale orașului. În centrul pieței principale se află primăria, care datează din secolul al XIII-lea, cu minunatele ei volute, ceasul său astronomic și capela dedicată sfântului Ieronim. Troița Sfintei Treimi de la intrarea primăriei este inclusă în Patrimoniul Mondial UNESCO. Acest exemplu de sculptură europeană barocă a fost construit între anii 1716-1717. Cele trei niveluri ale acesteia sunt îmbogățite cu sfinți și figuri istorice.

O altă provocare pentru noi a fost gastronomia cehă. Dacă aș face o clasificare a preparatelor consumate cred că pe primul loc aș situa *supa de usturoi* (Česneková polévka) și acele *găluște fierte* preparate din făină (Knedliky) și care sunt stropite cu diverse sosuri ce însoțesc carnea.

Familiarizându-ne cu partea reală a acestei destinații, în care am văzut nu doar monumentele și arhitectura clădirilor ci și arhitectura interioară a cehilor, conturată în ospitalitatea cu care ne-au întâmpinat, am plecat spre casă cu gândul reîntoarcerii pentru a explora noi destinații din Cehia și nu numai.

JUBILEUL "PRIMĂVERII DE LA PRAGA"

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca Și Crișan” Alba Iulia

Alexander Dubček

În august 2018 se împlinesc 50 de ani de la unul din cele mai cunoscute momente ale luptei anticomuniste din blocul statelor est-europene. Evenimentul cunoscut sub numele de „Primăvara de la Praga” face parte din revoluțiile anticomuniste care au cuprins Estul Europei și are o strânsă legătură și cu istoria României. Dorința de schimbare a Cehoslovaciei și de a scăpa de sub controlul sovietic s-a întâlnit cu obiectivul lui Nicolae Ceaușescu de a instaura un comunism de factură naționalistă și de a se desprinde total de URSS. Astfel, revoluția din Cehoslovacia i-a oferit ocazia lui Ceaușescu de a protesta împotriva imixtiunii interne a URSS și a statelor membre ale Tratatului de la Varșovia în problemele interne ale unui stat suveran al Europei. Anul 1968 va fi un an de referință în istoria celor două țări- pentru Cehoslovacia a marcat revolta împotriva unui sistem totalitar și dorința de reformare a societății, iar pentru România a însemnat deschiderea spre Occident și o liberalizare a regimului communist. Ceaușescu a fost receptat de blocul occidental ca un reformator, ca un lider politic ce a îndrăznit să sfideze Moscova și să susțină dreptul fiecărui stat la autodeterminare, la suveranitate și la a-și decide singur politica externă.

În plin *război rece* în blocul communist au apărut fisuri cu câțiva ani înainte de evenimentele din Cehoslovacia (revoluțiile din Ungaria din 1956, din R.D.Germană) și URSS nu le privea deloc cu ochi buni. Se încerca reformarea sistemului communist și nu înlăturarea acestuia. URSS nu accepta nici o abdicare de la linia socialismului de tip sovietic, de aceea nu va agreea nici o astfel de tentativă de a scăpa de controlul sovietic.

În ianuarie 1968, în urma unei crize economice, liderul Partidului Communist din Cehoslovacia, Antonin Novotny a fost nevoit să demisioneze din funcția de prim-secretar al partidului și de președinte al republicii. Locul său a fost luat de Alexander Dubček, care avea sprijinul comuniștilor reformiști. În aprilie, Dubček a lansat un program de liberalizări și reforme care includeau, printre altele, o libertate mărită a presei și posibilitatea unei guvernări multipartinice. Acest program includea, deasemenea, planuri pentru o federalizare a Cehoslovaciei în două națiuni cu drepturi egale. Deși programul prevedea clar că aceste reforme trebuiau să aibă loc sub conducerea Partidului Communist, presiunile populare au condus la implementarea imediată a unor reforme. Au apărut, astfel, o serie de acțiuni radicale pentru acea perioadă: în presă au apărut declarații antisovietice; social democrații au început formarea unui partid separat; au fost create noi cluburi politice independente. Membrii conservatori ai Partidului Communist au cerut măsuri represive imediate, dar Dubček a preferat o conducere moderată a partidului, anunțând că la Congresul Partidului din luna septembrie vor fi încorporate în statutul partidului planurile unei legi

de federalizare. Luați de „val”, comuniștii cehoslovaci erau siguri că sovieticii vor fi de acord cu reforma din Cehoslovacia. Reformele s-au suprapus cu un eveniment cultural ce se organiza în Praga- comemorarea morții compozitorului Bedřich Smetana, în onoarea căruia se organiza festivalul "Primăvara de la Praga". Curând numele festivalului a ajuns să fie dat mișcării în favoarea intereselor naționale, potrivit Uniunii Sovietice.

URSS și statele membre ale Tratatului de la Varșovia erau îngrijorate de reformele din Cehoslovacia și le priveau ca tentative de slăbire a sistemului comunist în plin *război rece*. Conducerea sovietică a încercat limitarea reformelor printr-o serie de negocieri, dar au eșuat. Pe 3 august 1968, reprezentanții statelor Uniunea Sovietică, RDG, Polonia, Ungaria și Cehoslovacia s-au întâlnit la Bratislava, unde au semnat Declarația de la Bratislava. Aceasta reafirma atașamentul nemăsurat față de doctrina marxist-leninistă și declara război împotriva ideologiei „burghezo-moșierești” și a tuturor forțelor „antisocialiste”. Uniunea Sovietică și-a declarat intenția de a interveni în orice țară a Pactului de la Varșovia, dacă se va stabili un sistem burghez multipartinic. Politica Uniunii Sovietice de a cere guvernelor socialiste ale statelor-satelit să își subordoneze propriile interese naționale intereselor Blocului Comunist (prin acțiuni militare, dacă era necesar) a devenit cunoscută sub numele de **Doctrina Brejnev**. În noaptea invaziei, „Prezidiumul Cehoslovac” a declarat că trupele invadatoare au intrat în țară fără cunoștința Cehoslovaciei. Imediat după intervenție, a fost convocat în secret al 14-lea Congres de partid și aici s-a subliniat faptul că nimeni nu a cerut intervenția. Cu toate acestea ziarele centrale sovietice au publicat o cerere nesemnată, care se pretindea că ar fi fost trimisă de Cehoslovacia prin care s-ar fi solicitat „asistență imediată, inclusiv armată”. Dar, în final, sovieticii, fiind nesatisfăcuți de reformele cehoslovace, au pus în practică invazia țării.

În noaptea de 20-21 august 1968, forțe militare din Uniunea Sovietică, R.D.G., Polonia, Ungaria și Bulgaria au invadat Cehoslovacia (fără România!). Între 5.000 și 7.000 de tancuri sovietice au ocupat străzile, ele fiindacompaniate de un număr mare de trupe (estimat la o cifră între 200.000 și 600.000 de soldați). Pe durata atacului armat, 72 de cehi și slovaci au fost uciși și sute au fost răniți. Alexander Dubček a cerut populației să nu opună rezistență armată. Dar, a fost arestat și dus la Moscova (împreună cu alți membri de partid susținători) într-un avion militar sovietic. Oficial, motivul invaziei din noaptea de 20 spre 21 august susținută de un dispozitiv militar disproporționat în raport cu amenințarea (300.000 de militari, 7.500 de tancuri și 1.500 de avioane de luptă) a fost stoparea infecției „liberale” ce ar fi avut consecințe de nebanuit (contaminarea vecinilor și chiar retragerea Cehoslovaciei din blocul sovietic), dar în realitate, Cehoslovacia deținea cele mai importante resurse de uraniu.

Ocupația a provocat un val masiv de emigrație (estimate la 70.000 de oameni, imediat, și 300.000, în total), în general, oameni cu o înaltă calificare tehnică, cărora țările vestice le-au permis șederea și unde s-au integrat fără probleme. Opoziția populației a fost exprimată prin numeroase acte de rezistență nonviolentă. În Praga și alte orașe, cehii și slovaci au întâmpinat soldații Pactului de la Varșovia cu argumente și reproșuri. Invadatorilor li s-a refuzat orice ajutor sau asistență, inclusiv mâncare și apă. Pancarte și graffiti pe pereți sau străzi denunțau invadatorii, liderii sovietici și colaboratorii suspectați. Peste tot erau purtate fotografiile ale lui Dubček. Rezistența întâmpinată a determinat Uniunea Sovietică să abandoneze planurile inițiale de a-l elimina pe Dubček. El a fost arestat și dus la Moscova pentru negocieri. Cu această ocazie, s-a stabilit că Dubček își va putea păstra funcțiunile în cadrul Partidului Comunist și că se va continua un program de reforme moderate. În aprilie 1969, Alexander Dubček a fost înlocuit din funcția de prim-secretar cu Gustáv Husák. Husák a anulat reformele lui Dubček și a curățat partidul de membrii cu vederi reformiste.

Occidentul nu a acordat nici un sprijin semnificativ reformiștilor cehi. Țările democratice s-au rezumat la a critica invazia, ele nefiind în poziția de a provoca forțele militare sovietice din Europa Centrală, în mijlocul *războiului Rece*. R.D.G. acuza liderii cehi că au pactizat cu imperialiștii și că făceau jocul celor de la Bonn. Și în celelalte state comuniste se conturau situații similare, în care grupări susținând societatea civilă să precumpănească forțele conservatoare în cadrul partidelor comuniste, tinzând să deturneze cursul evenimentelor și astfel să pună în pericol

socialismul în Cehoslovacia. În Finlanda, țară cu o puternică influență sovietică la acea dată, ocupația a provocat un imens scandal. Partidul Comunist din Finlanda a denunțat ocupația, la fel ca Partidul Comunist Italian și cel francez.

O reacție mai vizibilă a avut loc în România comunistă, unde Nicolae Ceaușescu, opozant ferm al influențelor sovietice și susținător declarat al lui Dubček, a ținut în ziua invaziei un discurs public la București, unde a criticat politica sovietică în termeni neobișnuit de duri. Deși România a fost, pentru scurt timp, de aceeași parte a baricadei cu Josip Broz Tito, liderul Iugoslaviei, aceasta este o situație pur conjuncturală (Ceaușescu fiind, dinainte, un oponent al principiului socialismului cu fața umană).

Opoziția a consolidat însă imaginea României în Occident pentru următoarele decade, mai ales după ce Ceaușescu a încurajat populația să lupte pentru a nu avea manevre similare în România. Îndemnul său a primit un răspuns inițial extrem de entuziast, multe persoane care nu aveau deloc convingeri comuniste au dorit să se înroleze în nou formatele Gărzi Patriotice paramilitare. Dar, Ceaușescu a recunoscut că nu își face vreo iluzie cu privire la reușita opoziției românești, dar a subliniat că nu există nici o alternativă. Orice efort, inclusiv forța armelor, este necesară pentru apărarea suveranității și independenței noastre naționale.

A fost cea mai bună ”reclamă” pe care Ceaușescu și-a putut-o face în Occident și de care România va beneficia ani buni după 1968. Avantaje economice, publicitate pozitivă, vizite diplomatice la cel mai înalt nivel, toate acestea au fost consecințele actului din 21 august 1968, când, în fața mulțimii de români adunate în fața Comitetului Central al P.C.Român, Ceaușescu a condamnat în termeni foarte radicali invazia din Cehoslovacia. Aceasta reprezenta un pericol, o primejdie gravă pentru toate statele comuniste care puteau deveni victime ale aceluiași tip de forță. Cehoslovacia era un stat prieten față de care România își exprimă susținerea și condamnă intervenția militară a statelor membre ale Tratatului de la Varșovia. Acel discurs magistral ținut de Ceaușescu la balconul Comitetului Central avea să fie folosit ulterior de către Ceaușescu ca și capital de imagine și în țară și peste hotare. Cert este că cei prezenți la miting și-au exprimat susținerea și față de Cehoslovacia și față de Ceaușescu. Devenise un erou! A nesocotit vrerea Moscovei, a fost de acord cu reformarea sistemului socialist și s-a comportat demn comparativ cu celelalte state europene. Această imagine va reprezenta pedestalul pe care, mai târziu își va crea cultul personal.

”Primăvara de la Praga” a sfârșit în aprilie 1969 când noul secretar general al P.C. Cehoslovac, Gustav Husak a preluat conducerea. Toate reformele liberale au fost anulate. Dar, „experimentul” din Cehoslovacia a fost peste ani un preambul al căderii comunismului.

PROIECT EDUCAȚIONAL “MĂRȚIȘOARE, MĂRȚIȘOARE”

Prof. Bucur Alina, G.P.P. Biia

PROPUNĂTOR: prof. Bucur Alina

GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL BIIA

NIVEL:II

ARGUMENT

An de an de 1 MARTIE ne recăpătăm speranța, credința, optimismul în mai bine și spor în toate. Martie este momentul când începem să căutăm primul ghiocel, ca semn al venirii cu adevărat al primăverii. Bucuria reînvierii și regenerării este invocat prin mărtișorul pe care îl dăruim celor dragi, ca semn că ne dorim să le aducă noroc și fericire.

SCOPUL

Valorificarea potențialului artistic și creativ al copiilor prin intermediul activităților artistico-plastice și practice. Stimularea curiozității și interesului copiilor pentru sărbătoarea mărtișorului.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

Să precizeze semnificația mărțișorului la români;

Să-și exprime trăirile, impresiile proprii referitoare la ziua Mărțișorului și a zilei de 8 Martie;

Să manifeste atitudini de cooperare, spirit de echipă, competiție și fair-play.

DURATA PROIECTULUI: 26.02-02.03.2018

RESURSE

-umane: educatoare, copii, părinți, bunici

-materiale: carton colorat, hârtie glasată, ipsos, acuarele, pensule, lipici, ață albă și roșie pentru șnurul de mărțișor

-capsator, carioci, videoproiector, panou

REZULTATE AȘTEPTATE:

-copiii participă la confecționarea de mărțișoare și felicitări;

-copiii prezintă părinților produsele activității și poeziile învățate.

EVALUAREA ACTIVITĂȚII:

Studiu de impact: întrebări de identificare a reacției participanților la activitate

Expoziție cu mărțișoarele și felicitările confecționate

CONȚINUTUL PROIECTULUI

NR. CRT	TEMA ACTIVITĂȚII	DATA	LOCUL DE DESFĂȘURARE	RESPONSABIL
1.	Legenda Mărțișorului-lectura educatoarei	26.02.2018	Sala de grupă	Educatoarea
2.	Confecționare de mărțișoare din ipsos și șnuruire	27.02. 2018	Sala de grupă	Educatoarea
3.	Confecționare de mărțișoare din alte materiale	28. .02. 2018	Sala de grupă	Educatoarea
4.	Cui dăruim mărțișoare?-convorbire Repetiție cântece si poezii de Mărțișor	01.03.2018	Sala de grupă	Educatoarea
5.	Expoziție cu mărțișoarele și felicitările confecționate	02.03.2018	Sala festivă a grădiniței	Educatoarea

OPȚIONAL EDUCAȚIE ECOLOGICĂ "PRIETENA NOASTRĂ, NATURA"

Prof. învă. preșc. Marcu Codruța-Alina, G.P.P. "Piticot" Cîmpeni

NIVELUL I - Grupa mijlocie

An școlar: 2018-2019

TIPUL DE OPȚIONAL – la nivelul mai multor domenii experiențiale

Durata: 1 an școlar (2018 – 2019)

ARGUMENT

Cunoașterea naturii și înțelegerea legilor care o guvernează trebuie să înceapă din perioada preșcolară, deoarece este și necesară, dar și posibilă, formarea unei atitudini ecologice la această vârstă.

Formarea unei gândiri și conștiințe ecologice este scopul suprem pentru supraviețuirea omului, iar cunoștințele căpătate în primii ani de viață cu privire la natură vor fi mult mai bine aplicate mai târziu.

Interesul manifestat de copii în anul școlar precedent, în cadrul proiectului educațional „Prietenă noastră, natura!” a contribuit la alegerea acestui opțional pe care l-am propus în ofertă. Alegerea acestuia de către părinți ne dă dreptul să credem că prin proiectul în care au fost implicați copiii în anul anterior, am reușit să sensibilizăm și adulții.

Toate acestea ne conduc la ideea că avem datoria și obligația de a sprijini în continuare copiii în cunoașterea unor elemente din tainele universului, de a-i învăța să exploreze lumea înconjurătoare, să o analizeze, să pună întrebări și să exprime opinii, încurajându-i în toate acțiunile pe care le întreprind.

Eugen Pora spunea: "A înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul, iar a face ceva pentru salvarea naturii, atât de amenințată astăzi înseamnă să contribuim la fericirea naturii".

OBIECTIVE CADRU:

- Stimularea creativității copiilor prin înțelegerea realității;
- Formarea unei atitudini ecologice responsabile, prin exersarea unor deprinderi de îngrijire și ocrotire a mediului, aplicând cunoștințele însușite;
- Înțelegerea cauzalității unor fenomene, schimbări și transformări produse în mediul înconjurător;
- Îmbogățirea vocabularului activ cu termeni specifici;
- Formarea de abilități practico – ecologice;
- Însușirea unor norme de comportament ecologic;
- Formarea unei atitudini dezaprobatoare față de cei ce încalcă normele ecologice;
- Stimularea creativității și imaginației copiilor.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

- Cunoașterea unor medii de viață;
- Recunoașterea și descrierea părților componente ale plantelor și animalelor;
- Perceperea și descrierea unor ecosisteme (parc, pajiște, pădure, luncă, grădină, livadă, stol, stup, mușuroi);
- Cunoașterea modului de îngrijire a plantelor și animalelor, în diferite anotimpuri;
- Cunoașterea și descrierea fenomenelor naturii;
- Înțelegerea relațiilor stabilite între plante, animale și om;
- Cunoașterea unor surse de poluare a mediului;
- Respectarea normelor de protecție a mediului;
- Efectuarea unor experimente simple, pentru evidențierea unor procese;
- Înțelegerea și reținerea unor mesaje transmise prin: poezii, cântece, lecturi;
- Participarea activă la acțiunile de îngrijire și conservare a mediului.

FINALITĂȚI ȘI STANDARDE DE PERFORMANȚĂ

- Să aibă capacitatea să rezolve anumite probleme ecologice și să creeze un mediu sigur și sănătos;
- Să înțeleagă importanța păstrării calității vieții spre binele și perpetuarea omenirii, înțelegând cât de minunate sunt legile dezvoltării creației naturale care întreține viața pe pământ;
- Să aibă capacitatea de a selecta și rezolva sarcini într-un timp dat, participând activ la păstrarea unui mediu curat;
- Să aibă convingerea că un mediu sănătos reprezintă sănătatea lor;
- Să participe activ la menținerea sănătății mediului.

STRATEGIA DIDACTICĂ

METODE ȘI PROCEDEE:

-observația, explicația, conversația, demonstrația, studiul de caz, exercițiul, povestirea, învățarea prin descoperire, experimentul.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

-imagini diferite, mediul natural, diverse materiale bibliografice, enciclopedii, materiale refolosibile, albume, videoproiector, echipament de protecție, CD-uri, jetoane, laptop, saci menajeri, acuarele, hârtie colorată, etc.

FORME DE ORGANIZARE :

-frontal, individual, pe grupuri.

DURATA OPȚIONALULUI: un an școlar

TIPUL DE OPȚIONAL – la nivelul mai multor domenii experiențiale

CONȚINUTURI:

- Curiozități din lumea plantelor și a animalelor;
- Curățenia – izvor de sănătate;
- Sănătatea ta și sănătatea Pământului;
- Apa- izvorul vieții;
- Medii de viață specifice unor plante și animale

- Consecințele poluării asupra mediului;
- Modalități practice de protejare a mediului.
- Utilizarea plantelor de către om;
- Fenomenele naturale și consecințele lor asupra sănătății mediului.

EVALUARE:

- Portofolii
- Concursuri
- Chestionare
- Expoziții
- Parada costumelor ECO
- Fișe de lucru

PROIECTAREA ACTIVITĂȚILOR PENTRU SEMESTRUL I

DATA	ACTIVITATEA	CONȚINUT	OBIECTIVE	MIJLOC DE REALIZARE	EVALUARE
Septembrie	„Curiozități din lumea plantelor și a animalelor”	Medii de viață specifice unor plante și animale	Să cunoască plante și animale și a mediul lor de viață; Să identifice mediul specific fiecărei categorii.	Convorbire după imagini	Aprecierea comportamentelor
Septembrie	„Curățenia – izvor de sănătate”	Măsuri de menținere a unui mediu nepoluat	Să cunoască unele măsuri elementare de curățenie; Să păstreze curățenia și să contribuie la menținerea ei.	Discuție liberă	Aprecierea răspunsurilor
Octombrie	„Ce se întâmplă lângă noi?”	Consecințele poluării asupra mediului; Modalități practice de protejare a mediului.	Să identifice factorii care influențează pozitiv și negativ mediul înconjurător; Să stabilească relații întrecauză – efect.	Observare în natură	Aprecierea răspunsurilor
Octombrie	„Colecția mea de frunze și flori de toamnă”	Utilizarea plantelor de către om; Fenomenele naturale și consecințele lor asupra sănătății mediului.	Să cunoască și să descrie diferite fenomene ale naturii; Să specifice importanța apei pentru natură.	Observare în natură; colectarea de frunze și flori.	Alcătuirea unui ierbar Concurs „cine știe?”
Octombrie	„Frunza” de Emil Gârleanu	Comportamentul plantelor; Fenomene naturale și influența lor asupra plantelor.	Să descrie momentele de viață ale frunzei; Să identifice cauza care determină căderea frunzelor	Povestea educatoarei Prezentare ppt.	Desen
Noiembrie	„Să iubim animalele și plantele!”	Mesaje cu conținut ecologic	Să asculte ghicitori; Să identifice elementul despre care se vorbește; Să găsească răspunsul corect.	Concurs de ghicitori	Aprecierea răspunsurilor
Noiembrie	„Avem nevoie de plante?”	Fenomenele naturale și consecințele acestora asupra plantelor	Să observe ce se întâmplă cu plantele la căderea brumei; Să constate legătura dintre cauză și efect.	Discuție liberă	Aprecierea răspunsurilor

Noiembrie	„Fapte bune” de Victor Tulbure	Comportamente pozitive față de animale și mediu înconjurător	Să memoreze versurile poeziei; Să identifice mesajul etic al poeziei.	Memorizare	Redarea prin desen a impresiilor copiilor
Noiembrie	„Cercetașii”	Curiozități din lumea plantelor; Condiții de menținere a stării de sănătate a plantelor.	Să pună semințe la încolțit; Să ude și să observe dezvoltarea plantelor de la stadiul de semințe, mai departe.	Activitate practică	Aplicația
Decembrie	„Nu vă jucați cu focul!”	Modalități practice de prevenire a dezastrelor provocare de foc și implicit, de protecția mediului	Să cunoască urmările nefaste ale jocului cu focul; Să amenajeze un cadru corect pentru pregătirea focului în pădure.	Convorbire	Dialog, aplicație
Decembrie	„Legenda ariciului”	Mesaje cu conținut tematic; Responsabilități ale omului	Să reproducă fragmente de text; Să identifice momentele principale; Să manifeste dragoste față de vietățile naturii.	Lectura educatoarei	Povestea copiilor Desen scenă din poveste.
Decembrie.	„Așa da! Așa nu!”	Reguli și norme de protecție a mediului	Să lectureze imaginile; Să identifice situații în care se procedează corect; Să identifice aspectele ce prezintă încălcări ale normelor de protecție a mediului.	Lectură după imagini	Observarea dialogul
Ianuarie.	„Iubiți și câinii vagabonzi!”	Modalități de ocrotire, protejare a animalelor	Să constate că și animalele fără stăpân au nevoie de ajutorul oamenilor; Să manifeste un comportament adecvat față de viețuitoare	Observare în natură	Observare directă, dialog
Ianuarie.	„Prietenii naturii”	Confecționare de jucării, decorațiuni din materiale refolosibile	Să definească importanța ecologiei; Să aplice cunoștințele însușite; Să confecționeze jucării din deșeuri	Activitate practică	Dialogul, Analiza lucrărilor Expoziție cu jucăriile confecționate
Ianuarie.	„Răspunde repede și bine!”	Comportamente pozitive și negative față de mediul înconjurător	Să lectureze imaginile; Să descrie aspecte din viața animalelor pe timpul iernii; Să răspundă corect la întrebările puse de educatoare.	Convorbire după un film didactic	Concurs, aprecierea răspunsurilor

PROIECTAREA ACTIVITĂȚILOR PENTRU SEMESTRUL II

DATA	ACTIVITATEA	CONȚINUT	OBIECTIVE	MIJLOC DE REALIZARE	EVALUARE
Februarie.	„Ocrotiți natura!”	Reguli și norme de igienă a mediului	Să mențină curățenia în spațiul în care acționează; Să curețe spațiul din incinta grădiniței, curții.	Activitate practică	Dialog, Exercițiu aplicativ
Februarie.	„Viața în mări și oceane”	Viața din adâncuri; Măsuri de protecție.	Să lectureze imaginile; Să denumească elementele mediului acvatic; Să identifice factori de poluare a mediului acvatic.	Film didactic	Colaj tematic

Februarie.	„Acvariul din clasă!	Mediul de viață al peștilor, condiții create de om	Să hrănească peștii din acvariu; Să participe la curățarea acvariului	Amenajare acvariu	Aprecierea rezultatului muncii
Martie.	„Omul, prieten sau dușman al naturii?”	Efectele acțiunii omului asupra naturii	Să identifice acțiuni benefice și acțiuni nocive asupra naturii; Să descrie o acțiune de curățare a mediului la care a participat.	Lectură de imagini	Fișă de evaluare
Martie	„Copacul din hârtie”	Gestionarea deșeurilor	Să refolosească deșeurile din hârtie; Să realizeze un copac din hârtia colectată.	Activitate practică	Expoziție cu lucrările realizate
Martie	„Prietenii pădurii”	Ecosistemul Pădurea;	Să identifice necesitățile animalelor pădurii aflate în condiții vitrege; Să precizeze modalitățile prin care omul poate să le ajute.	Convorbire	Scenetă tematică
Martie	„Mijloacele de transport și poluarea”	Noxele produse de mijloacele de transport	Să denumească mijloacele de transport; Să identifice factorul poluant produs de acestea.	Observare în natură	Realizarea unui poster „Nu poluării aerului!”
Aprilie	„Știați că?...”	Curiozități din lumea animalelor	Să reproducă secvențe din text; Să identifice aspecte interesante din lumea animală;	Lectura educatoarei	Dialog Povestea copiilor
Aprilie	„Un copil, un pom, o floare”	Munca în folosul naturii	Să pregătească pământul pentru răsaduri și să răsădească; Să pregătească amestecul (mraniță, nisip, gunoi de grajd) pentru gropile săpate; Să planteze brăduți.	Activitate practică	Analiza rezultatului muncii
Aprilie	„Fetița și floarea”	Mesaje cu conținut etic	Să redea versurile; Să identifice mesajul etic al poeziei	Memorizare	Desen - scenă din text
Mai	„Colectează selectiv!”	Sortarea deșeurilor și plasarea lor în spațiul rezervat	Să denumească tipuri de deșeuri; Să sorteze deșeurile; Să exerseze colectarea selectivă.	Exercițiu aplicativ	Aprecierea rezultatului muncii
Mai	„ Medicina verde”	Utilizarea plantelor medicinale de către om	Să identifice unele plante medicinale; Să precizeze rolul lor în sănătatea omului; Să colecteze plante de sezon.	Observare în natură	Aplicația Prepararea ceaiului
Mai	„Natura – carte deschisă pentru minte și suflet”	Ecosisteme: „Parcul” și „Grădina”	Să identifice componentele specifice fiecărui ecosistem; Să precizeze normele de protecție a naturii, să efectueze acțiuni de ecologizare	Drumeție	Colaj „Parcul”
Mai	„ Copilul - cel mai mic ecologist”	Ecologizarea zonei din preajma grădiniței	Să precizeze norme de protecție a mediului; Să aplice ceea ce au învățat;	Activitate practică	Analiza rezultatului muncii
Iunie	„Ce e bine, ce e rău?”	Norme de protecție a mediului	Să identifice acțiuni pozitive, negative; Să motiveze alegerea făcută; Să creeze mesaje tematice; Să reproducă texte din poezii, povești, Să demonstreze o acțiune pozitivă.	Concurs tematic	EVALUARE FINALĂ
Iunie	„S.O.S.- Natura!”	Mesaje cu conținut tematic	Să precizeze factorii poluanți, Să identifice comportamente ale omului în relație cu mediul;	Program artistic	EVALUARE FINALĂ

Bibliografie:

1. Aplicațiile noului curriculum pentru învățământul preșcolar- ghid pentru cadrele didactice, Editura D.P.H.;
2. Pro Ecologia Mileniului III-Revista de educație ecologică pentru dezvoltare durabilă (2014), Editura Reprograph;
3. ****Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani* (2008)

STUDIU - VALENȚELE CARACTERULUI INTERDISCIPLINAR AL PSIHOPEDAGOGIEI SPECIALE PENTRU ELEVII CU CES

Înv. Marc Aurica – Școala Gimnazială Cîmpeni

Psihopedagogia specială este știința cunoașterii dezvoltării psihice (psihologie specială) pentru a se realiza educația terapeutică (pedagogie specială) adaptată prezenței și manifestării unei forme de dizabilitate.

Psihopedagogia specială a apărut ca o necesitate socială de a sintetiza, dezvolta, nuanța și adapta experiența altor științe (psihologie, pedagogie, medicină, sociologie, etc.) în vederea explicării dezvoltării persoanelor cu nevoi speciale (mai ales a celor cu dizabilități) pentru a se realiza adaptarea școlară, profesională și socială având ca reper permanent creșterea calității vieții tuturor membrilor societății. Astfel, psihopedagogia specială devine o știință interdisciplinară, aflată la intersecția mai multor științe, după cum reiese și din definițiile propuse de-a lungul timpului, cum ar fi cea a lui C. Păunescu și I. Mușu “Psihopedagogia specială este o știință de sinteză, care utilizează informațiile complexe furnizate de medicină (pediatrie, neurologie infantilă, oftalmologie, otolaringologie, audiologie, ortopedie, igienă, etc.), psihologie (cu toate ramurile ei), pedagogie, sociologie, științe juridice, în studierea dinamică a personalității tuturor formelor de handicap prin deficiență și inadaptare ...”. (C-tin Păunescu, I. Mușu, 1997).

Scopul psihopedagogiei speciale este elucidarea cauzelor și a formelor de manifestare a anomaliilor prezente în dezvoltarea persoanelor (considerate cu nevoi speciale), stimularea proceselor compensatorii și fundamentarea intervenției educativ-terapeutice.

Putem spune deci, că, psihopedagogia specială este o știință interdisciplinară la confluența dintre psihologie, pedagogie, medicină și sociologie, care se ocupă de cunoașterea sistemului psihic al persoanelor considerate anormale sau neadaptate/inadaptate pentru a întreprinde acțiuni cu caracter formativ (educativ sau reeducativ) și corectiv – terapeutic pentru o inserție / reinserție psihosocială eficientă. Prin extensie, psihopedagogia specială este știința cunoașterii și normalizării persoanelor cu nevoi speciale. Ea împrumută din alte discipline termeni, concepte a căror semnificație este utilizată, într-o manieră interdisciplinară distinctă, în funcție de varietatea formelor de deficiență.

Câmpul de acțiune al psihopedagogiei speciale se situează între studierea stării de normalitate și a stării patologice parcurgând un traseu complex care include prevenirea, depistarea, diagnoza, terapia, recuperarea, educarea, orientarea școlară și profesională, integrarea socio-profesională și monitorizarea evoluției ulterioare a persoanei cu dizabilități sau aflate în dificultate.

Toate etapele respective pot fi incluse într-o formulă specifică acestui domeniu care justifică în mare parte caracterul pragmatic, acțional al psihopedagogiei speciale: asistența psihopedagogică și socială. Componentele fundamentale ale asistenței psihopedagogice și sociale sunt:

- a) psihologică
- b) pedagogică
- c) socială

a) psihologică:

- cunoașterea particularităților specifice dezvoltării psihice a persoanei și a tuturor componentelor personalității;

- atitudinea și reacțiile persoanei în raport cu deficiența sau cu incapacitatea sa și în relațiile cu cei din jur;
- modul de manifestare a comportamentului în diferite situații;
- identificarea disfuncțiilor la nivel psihic;
- identificarea căilor de terapie, recuperare, compensare a funcțiilor și proceselor psihice afectate;

- asigurarea unui cadru de securitate și confort afectiv pentru menținerea echilibrului psihic și dezvoltarea armonioasă a personalității;

b) pedagogică

- evidențierea problemelor specifice în educarea, instruirea și profesionalizarea persoanelor cu diferite tipuri de deficiențe ;
- adaptarea obiectivelor, metodelor și mijloacelor de învățământ la cerințele impuse de particularitățile dezvoltării psihofizice a persoanelor cu CES;
- adaptarea/modificarea conținutului învățământului în funcție de nivelul evoluției și dezvoltării biopsihice a subiecților incluși în procesul instructiv-educativ;
- asigurarea unui cadru optim de pregătire, astfel încât fiecare subiect supus educației și instruirii să asimileze un minimum de cunoștințe și deprinderi practice necesare integrării sociale;

c) socială:

- inserția bio-psiho-socio-culturală a persoanei în realitatea socială actuală sau în schimbare pe axele: profesională, familială, socială;
- acțiuni de prevenire și combatere a manifestărilor de inadaptare socială;
- promovarea și susținerea unor politici coerente și flexibile, precum și organizarea unor servicii eficiente pentru protecția și asistența socială a persoanelor aflate în dificultate;
- informarea opiniei publice cu privire la responsabilitatea civică a membrilor comunității față de persoanele aflate în dificultate, precum și posibilitățile de valorificare, a potențialului aptitudinal și relațional al acestor persoane în folosul comunității.

Obiectivul fundamental al serviciilor psihopedagogice și sociale este centrat pe menținerea, refacerea și dezvoltarea capacităților individuale necesare pentru rezolvarea unor probleme sau situații dificile pe care persoana nu le poate soluționa de una singură și asigurarea unui suport pentru persoanele care nu au posibilitatea să își dezvolte propriile capacități și competențe necesare desfășurării unor activități socialmente utile și care să favorizeze integrarea lor socială.

Obiectivele specifice au în vedere următoarele direcții:

- prezentarea analitică, descriptivă, comparativă și etiologică a diferitelor categorii de persoane cu cerințe speciale;
- elaborarea unor criterii de clasificare pe niveluri a tulburărilor sau deficiențelor întâlnite la persoanele respective;
- prezentarea particularităților specifice activității persoanelor cu cerințe speciale, consecință a modificărilor biopsihice și/sau socio - educaționale;
- prezentarea și analiza sistemului de depistare-diagnoză-terapie-recuperare-educație - adaptare-integrare pentru categoriile de persoane aflate în dificultate;
- stabilirea scopurilor, metodelor și mijloacelor de activitate psihopedagogică și socială cu persoanele care prezintă deficiențe sau care se află în situații dificile;
- elaborarea unui program de profesionalizare în concordanță cu cerințele de muncă și încadrarea în unități productive sau ateliere protejate a persoanelor cu nevoi speciale/dizabilități;
- elaborarea strategiilor de integrare socială a persoanelor cu dizabilități sau aflate în dificultate, prin valorificarea tuturor resurselor existente la nivelul comunității; monitorizarea evoluției și a gradului de adaptare-integrare a persoanelor cu nevoi speciale în câmpul relațiilor sociale;
- elaborarea unor strategii de intervenție pentru prevenirea și/sau ameliorarea consecințelor diferitelor tipuri de deficiențe sau a unor disfuncții la nivel familial, comunitar și social referitoare la persoanele aflate în dificultate;

- îmbogățirea corpusului de cunoștințe cu noi informații rezultate în urma unui permanent proces de cercetare-acțiune și modernizare a programelor de intervenție existentă în domeniul psihopedagogiei speciale și asistenței sociale.

Putem concluziona că psihopedagogia specială este o știință de sinteză care utilizează informații furnizate de medicină, psihologie, pedagogie, sociologie, asistență socială, în studiul personalității persoanelor cu diferite tipuri de deficiențe sau a persoanelor aflate în dificultate privind integrarea și relaționarea lor cu instituțiile comunității sau cu semenii din comunitatea din care fac parte, ceea ce-i conferă un atu în sprijinul acestora.

Bibliografie:

Verza, E. F., "Introducerea în psihopedagogia specială și în asistența socială", București, Ed. Fundației Humanitas, 2002.

Verza, E., "Revista de psihopedagogie", București, Ed. Fundației Humanitas, nr. 2004-2006.

SINAGOGA - SUFLETUL COMUNITĂȚII EVREIEȘTI DIN ALBA IULIA

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan" Alba Iulia

Pe data de 26 noiembrie 2017 s-a inaugurat la Alba Iulia deschiderea sinagogii, sufletul comunității puținilor evrei rămași în orașul nostru. Împreună cu elevi ai Colegiului, am răspuns invitației președintei comunității evreiești din Alba Iulia, doamna Lia Borza și am participat la un eveniment de excepție pentru orașul în care trăim. Elevii au fost surprinși să vadă interiorul sinagogii, care a fost câțiva ani în renovare și să asiste la un ceremonial total diferit de ceea ce erau obișnuiți din practica lor religioasă.

Cea mai veche sinagogă de piatră din Transilvania s-a arătat nouă plină de lumină, cu veșminte noi, împodobită cu rafinament și cu foarte multă lume venită din toate părțile - de la București, din partea altor comunități evreiești din țară, din Israel, Germania, SUA. Cea mai veche sinagogă de zidărie din Transilvania (de obicei erau făcute din lemn) a fost construită în 1822 și este numită Sinagoga *Mareh Yazekiel* sau Sinagoga Veche, iar primul rabin care a slujit în ea este Yezechiel Paneth al cărui mormânt este în cimitirul evreiesc din cartierul Tolstoi. Se spune că mormântul acestuia este unul sfânt deoarece evreii se duc acolo și se roagă, iar dorințele lor se împlinesc, așa cum se întâmplă la *Zidul Plângerii* din Ierusalim. Sinagoga și-a continuat existența și în secolul XX fiind dovada funcționării unei comunități puternice, prospere și care ținea sărbătorile cu multă mândrie întrucât esența evreului este tocmai religia lui. Evreu este acela care are religie iudaică și nu neapărat cel născut într-o familie de evrei! Apartenența religioasă este singura condiție necesară pentru a defini un evreu. Prin urmare, în Alba Iulia au existat din secolul XIX începând două

sinagogi , cea veche ce a fost restaurată și redată evreilor dar și circuitului turistic, și cea nouă, care funcționa pe locul unde astăzi se află magazinul *Unirea*. Sinagoga nouă a fost demolată în anii '80, odată cu sistematizarea orașelor în vremea lui N. Ceaușescu.

Fără a intra în istoria comunității evreiești din Alba Iulia, este important să menționez că ea a fost parte integrantă a orașului, că a adus prosperitate și a dezvoltat civilizația urbană. În perioada interbelică evreii din Alba Iulia erau în jur de 1800 din totalul de 9700 de orașeni și erau vestiți prin fabricile de spirt, ateliere de pielărie, mori, fabrici de țigle, ateliere meșteșugărești ș.a. Unii dintre cei mai buni comercianți erau evrei, cei mai buni doctori erau evrei, unii dintre cei mai bogați oameni ai orașului erau evrei, iar comunitatea lor era cea mai educată, toți făcând școală! După al doilea război mondial numărul evreilor s-a diminuat mulți alegând să plece în Israel. Astăzi numărul evreilor din Alba Iulia este sub 40 !

Am fost impresionați de modul în care s-a derulat slujba de inaugurare. *Tora* (cartea sfântă a evreilor, însemnând primele 5 cărți din Vechiul Testament) a fost scoasă din *Chivotul Sfânt* (locul unde se păstrează *Tora*, acoperit de o draperie), prezentată mulțimii și apoi adusă în mijlocul sinagogii unde rabinul a citit câteva versete. Atmosfera era de mare bucurie, lumea cânta, bătea din palme, celebra viața și faptul că puteau să fie împreună. Vocile rabinilor erau înălțătoare, atmosfera era magică și atât de diferită de cea pe care o știm din bisericile noastre. Cu toții am fost prinși în iureșul sărbătorii și am asistat la momente minunate.

Printre cei prezenți la inaugurare au fost și celebra actriță Maia Morgenstern, care ne-a încântat cu muzică evreiască și cu vocea ei gravă. Momente deosebite ne-au oferit și membrii trupei de muzică klezmer, muzică tradițională evreiască, *Bucharest Klezmer Band*. Experiența trăită de noi a fost una inedită și ne-a arătat ce puține știm unii despre ceilalți. O comunitate atât de bogată trăiește printre noi, are tradiții atât de frumoase și deosebite de ale noastre și totuși, pentru mulți, nici nu există. Poate repunerea în valoare a sinagogii o să-i aducă un binemeritat loc în istoria orașului și în monumentele ce trebuie vizitate în Alba Iulia.

Odată restaurată, sinagoga a putut să își îndeplinească tripla ei menire - de casă de rugăciune, de adunare și învățătură. Așa cum menționa doamna Lia Borza, sinagoga este deschisă oricui vrea să o viziteze și în ea se pot organiza chiar și evenimente culturale. Prima activitate religioasă a fost în 14 decembrie 2017 când comunitatea evreiască a sărbătorit *Hanuka*, sau *Sărbătoarea Luminilor*. Pe data de 28 februarie 2018 o nouă sărbătoare era celebrată în sinagogă și anume *Purim-ul*, o sărbătoare a veseliei. Puținii evrei care au putut veni sunt bătrâni și bolnavi, dar au gustat din prăjiturelele tradiționale făcute cu nucă, miere, gem și au băut un pahar de vin.

O comunitate care era complet necunoscută pentru mulți alba-iulieni și-a făcut, încet dar sigur, loc în viața cetății. Președinta acesteia, doamna Lia Borza, cu un efort susținut și curajos, a reușit să mobilizeze în 5 ani forțele care să readucă la viață sinagoga din Alba Iulia.

Și din acest efort, avem cu toții de câștigat!

CREATIVITATEA LA ELEVI

Prof. înv. primar Avram Margareta Paula, Liceul Tehnologic Jidvei

Încă de la început pentru a înțelege bine ce înseamnă cuvântul “Creativitate”, pornim de la explicația științifică: **creativ,~ă** - care poate crea, pertinent creației, care are imaginație, care are idei.

Viața modernă, cu schimbările socioeconomice și micșorarea depozitului de resurse convenționale, impune dezvoltarea creativității și punerea ei în slujba progresului uman și bunăstarea materială și spirituală a omenirii. Rolul cel mai important în depistarea, stimularea și finalizarea creativității îl ocupă școala. Astfel școala contemporană trebuie să fie centrată pe elev, oferindu-i posibilitatea de dezvoltare la maxim a capacităților și aptitudinilor creatoare prin procesul învățării.

Atunci când vorbim despre educarea creativității la elevi nu putem trece cu vederea două probleme în privința cărora mai există încă opinii diferite:

- a) dacă este educabilă creativitatea;
- b) care este calea optimă de stimulare și educare a creativității?

În funcție de felul cum este organizat și orientat, procesul de învățământ poate duce la dezvoltarea gândirii creatoare, dar din păcate și la formarea unei gândiri șablon. Acest lucru se întâmplă atunci când profesorul se mulțumește cu o reproducere textuală și acordă note mari pentru o atare reproducere textuală, caz în care elevii nu se vor strădui să reprezinte materialul consultat într-o formă personală, să gândească asupra lui, să caute soluții originale, să grupeze și să ierarhizeze ideile. Un astfel de profesor va contribui la educarea unei gândiri șablon, la frânarea dezvoltării spiritului critic și a gândirii creatoare.

Gândirea creatoare a elevilor se dezvoltă în instituția de învățământ prin creșterea exigenței față de capacitățile lor, fără a distanța însă prea mult exigențele față de posibilități. Cerința principală trebuie să vizeze nu reproducerea fidelă a textelor sau explicațiilor date la lecție, ci stimularea independenței și originalității gândirii, căutarea activă de soluții și răspunsuri, experimentarea, chestionarea etc. În școală elevii ridică adeseori întrebări. Între întrebare și răspuns este util să se ducă o mică discuție de tip euristic cu elevul, care să-i dea cât mai mult posibilitatea să contribuie la găsirea răspunsului, pe baza experienței și a cunoștințelor sale.

Căile optime de educare a creativității la elevi:

- a) introducerea unor cursuri speciale de creativitate, care să fie predate de educatori cu conduită creativă; conținutul acestor cursuri ar consta în formarea la elevi a unui set de deprinderi și abilități cognitive fundamentale, pe care elevii să le poată aplica la diferitele obiecte de învățământ;
- b) restructurarea fiecărei discipline în parte, din perspectiva stimulării creativității generale și specifice la elevi;
- c) preluarea de către educatorii pasionați și cu conduită creativă a unor elemente de bază dintr-un curs de creativitate și utilizarea lor în cercurile școlare, unde activitățile implică selecția și libertatea de acțiune a elevilor.

Metodele de depistare și măsurare a creativității

Folosind anumite metode se poate depista potențialul creativ al individului. Acesta se poate realiza prin teste, printre care menționăm: teste de inteligență, teste de aptitudini și teste de creativitate.

1. Teste de inteligență (evidențiate prima dată de psihologul Stern, 1912). Testele de inteligență au 80 de itemi. Pe baza răspunsurilor se calculează punctele [P] și cerințele [C], precum și coeficientul de inteligență. Coeficientul de inteligență este dat de raportul dintre vârsta mintală (intelectuală), V.I. (stabilită prin test) și vârsta cronologică (pe baza de buletin și act de naștere), V.C., înmulțit cu 100.

2. Teste de aptitudini – cuprind itemi specifici depistării și măsurării unor anumite aptitudini (tehnice, artistice, matematice, etc.).

3. Teste de creativitate inițiate de J.W.Getzelas și P.W.Jackson.

Metode de stimulare a creativității

Pentru stimularea creativității se folosesc o serie de metode, care pot fi grupate în: metode logico-matematice, metode psihosociale și metode aplicative școlare.

a. Metode logico-matematice, pot îmbrăca diverse forme:

- Inventarul de atribute
- Încrucișarea forțată.

b. Analiza morfologică.

-Matricea descoperirilor. Este o variantă a analizei morfologice, deosebirea constă în aceea că se cere ca informațiile să nu fie tabulate pe benzi de hârtie, ci într-un tabel cu doua intrări.

-Tehnica catalogului: se pornește de la un produs ce trebuie perfecționat, se selectează la întâmplare dintr-un catalog ilustrat de materiale publicitare, caracteristici la realizarea procesului perfecționat.

- Extensia limitelor morfologice. Se introduce imaginativ un obiect într-un context perceptiv. Se prezintă un nou ansamblu (obiectual), deosebit de primul. Se cere reintegrarea funcțională a primului obiect, cu noul ansamblu.

c. Metode psihosociale (de creativitate în grup).

Printre metodele psihosociale menționăm: asaltul de idei (brainstorming-ul), tehnica ideilor (ideea engineering) și sinectică.

Asaltul de idei (brainstorming-ul) este modalitatea complexă de a elabora (crea) în cadrul unui anumit grup, în mod spontan și în flux continuu anumite idei, modele, soluții, etc., noi, originale, necesare rezolvării unor teme sau probleme teoretice sau practice.

Asaltul de idei este metoda de căutare și creații individuale, precum și de confruntare și omologare a ideilor, soluțiilor, etc., descoperite în grup. Ea este atât o metodă de studiu, de învățare, cât și o metodă de investigare științifică de creativitate. Temele și problemele complexe, de o importanță cognitivă sau practică deosebită alese pentru necesitățile învățării sau pentru investigații științifice pot fi abordate și rezolvate prin metoda asaltului de idei, îmbinată cu alte metode didactice și de cercetare cum sunt: descoperirea, problematizarea, studiu de caz, stimularea, cooperarea, dezvoltarea, etc.

Etapele de desfășurare sunt:

1. anunțarea temei;
2. emiterea de către participanți a ideilor, formulelor, soluțiilor, etc., de abordare sau rezolvare a temei, fără nici o restricție;
3. încheierea ședinței de asalt de idei, atunci când s-a considerat, de către grupul de experți, că s-a emis un număr relativ suficient de date necesare rezolvării problemei puse în discuție;
4. evaluarea datelor și stabilirea concluziilor de rezolvare a temei (problemei).

Ideea engineering (tehnica ideilor), etapele și cerințele de rezolvare a metodei “ideea engineering” sunt asemănătoare cu ale asaltului de idei.

d. Activități școlare și extrașcolare creative.

Activitatea școlară și extrașcolară constituie un cadru favorabil dinamizării creativității, prin: munca independentă în laboratoare, ateliere și cabinete școlare; rezolvarea temelor pentru acasă; elaborarea subiectelor (temelor complexe) specifice tuturor domeniilor de specialitate; cercuri științifico-aplicative; expoziții ale elevilor (studenților), simpozioane, sesiuni științifice, mese rotunde, concursuri, olimpiade, etc., documentarea și investigarea independentă.

În concluzie putem spune că creativitatea nu poate fi limitată la factorii intelectuali, gândirea divergentă sau imaginația creatoare. Mulți autori consideră factorii neintelectuali, precum motivația și atitudinile creative ca fiind cel puțin la fel de importante ca imaginația creatoare și gândirea divergentă.

Bibliografie:

Sălăvăstru, D., *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași, 2004

- Amabile, T., *Creativitatea ca mod de viață, Ghid pentru părinți și profesori*, Editura Știință și Tehnică, București, 1997
- Jiga, I., Negruț, I., *Învățarea eficientă*, Editura Editis, București, 1999
- Roșca, A., *Creativitatea generală și specifică*, Editura Academiei, București, 1981
- Ana Stoica, *Creativitatea elevilor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983
- Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2001;
- Maria, Gârboveanu, *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ*, Editura didactică și pedagogică, București, 1981;
- Stoica, Ana, *Creativitatea elevilor. Posibilități de cunoaștere și educare*, Editura didactică și pedagogică, București, 1983;
- Voiculescu, Florea, *Analiza resurse-nevoi și managementul strategic în învățământ*, Editura „Aramis”, București, 2004.

STUDIU - AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE UTILIZĂRII TEHNOLOGIILOR DE ACCES ȘI A CELOR ASISTIVE ÎN ȘCOALĂ, PENTRU ELEVII CU DIZABILITĂȚI

Înv. Gligor Dana – Școala Gimnazială Cîmpeni

Noile tehnologii au produs schimbări la toate nivelele societății și au influențat profund și activitățile din instituțiile de învățământ, inclusiv din sfera reabilitării, educației și incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități. Utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare în educație a dus la o schimbare majoră a unor principii didactice și strategii de predare și învățare. Crearea unor adaptări destinate utilizatorilor cu nevoi speciale s-a dezvoltat foarte mult în ultimii ani, iar aceste adaptări sunt cunoscute sub sintagma de tehnologii de acces.

Responsabilizarea societății în această privință se petrece însă în paralel cu procesul de recunoaștere a persoanelor cu dizabilități ca cetățeni care pot deveni activi în măsura în care societatea se schimbă și avansează soluții concrete și rapide necesare favorizării incluziunii sociale. Necesitatea accesibilizării spațiului public astfel încât acesta să devină incluziv și prietenos față de toți cei care participă la viața cetății este o premiză esențială a integrării sociale a persoanelor cu dizabilități.

Dezvoltarea copilului cu dizabilități este strâns legată de asigurarea dreptului la îngrijire specială, adaptată nevoilor sale. Îngrijirea specială trebuie să asigure dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială a copiilor cu handicap. Îngrijirea specială constă în ajutor adecvat situației copilului și părinților săi ori, după caz, situației celor cărora le este încredințat copilul și se acordă gratuit, ori de câte ori acest lucru este posibil, pentru facilitarea accesului efectiv și fără discriminare al copiilor cu handicap la educație, formare profesională, servicii medicale, recuperare, pregătire, în vederea ocupării unui loc de muncă, la activități recreative, precum și la orice alte activități apte să le permită deplină integrare socială și dezvoltare a personalității lor.” Accesul la tehnologia asistivă la vârste cât mai mici reprezintă o garanție pentru o mai bună integrare în comunitate și societate, ajutând copiii să depășească barierele întâmpinate în viața de zi cu zi, vor permite o autonomie crescută și o mai bună participare la activitățile școlare care oferă acces la orice programă școlară. Copiii cu dizabilități trebuie să participe pe deplin la viața socială, inclusiv prin aportul mijloacelor ajutoare și al altor tehnologii. Absența acestora poate duce la abandon școlar, izolare și chiar excludere.

Tehnologia de acces reprezintă un punct important în dobândirea independenței în procesul educațional și de formare profesională a persoanelor cu deficiențe. TA contribuie la formarea, exersarea, dezvoltarea, schimbarea structurilor cognitive, metacognitive, afective, volitive, atitudinale ale copilului cu deficiențe de vedere și, prin aceasta, impactul lor asupra formării și

dezvoltării personalității este covârșitor. Acestea variază de la dispozitive low-tech cum sunt simplele suporturi pentru creion la dispozitive high-tech cum sunt sisteme de comunicare bazate pe PC, tehnologiile casnice digitale sau cele pentru controlul mediului. Aceste echipamente acoperă o plajă largă de domenii inclusiv comunicarea, mobilitatea, așezarea și poziționarea, deficiențele senzoriale și tehnologiile pentru activitățile zilnice.

Dotarea cu echipament tehnic adaptat tipului și gradului de handicap, printre care softuri asistive, asigurarea manualelor școlare în formate accesibile pentru elevii cu deficiențe de vedere, asigurarea interpreților autorizați ai limbajului mimico-gestual sau ai limbajului specific al persoanei cu surdocecitate reprezintă câteva din mijloacele care contribuie fie la stimularea participării sociale fie, în caz de neasigurare, la abandon școlar, izolare și marginalizare. Educația este principalul factor de incluziune al persoanelor cu dizabilități. Cu toate acestea, incidența neșcolarizării și a abandonului timpuriu este de două, respectiv șapte ori mai mare la copiii cu dizabilități față de populația generală. Se recomandă eficientizarea măsurilor cu privire la asigurarea accesului copiilor la educație incluzivă, încă de la vârsta preșcolară, pregătirea corespunzătoare a cadrelor didactice, asigurarea prezenței corespunzătoare a tehnologiilor asistive, precum și crearea unor mecanisme eficiente pentru implementarea legislației care asigură pregătirea copiilor și adolescenților cu dizabilități pentru muncă și viață independentă.

Spre exemplu, folosirea computerului, adaptat corespunzător, de către un elev cu deficiență de vedere, reprezintă un sprijin important în procesul de comunicare scrisă și acces la informație și informare. Un elev nevăzător sau care prezintă resturi de vedere nu poate citi un text scris de mână, respectiv îl poate citi foarte greu, dar poate folosi un computer sau o agendă electronică și, prin învățare, poate scrie în Braille mult mai repede decât scriu ceilalți elevi cu mijloace obișnuite. În perspectiva integrării, folosirea computerului de către un elev sau student cu dizabilități vizuale, nu îl transformă pe acesta într-un elev superior sau inferior față de colegii săi, ci îi oferă șanse egale la educație, informare și calificare profesională, cu limitele și neajunsurile sistemului, culturii sau naturii.

În prezent, produsele TA sunt de obicei alese pentru a se potrivi unei dizabilități sau mai multor dizabilități, astfel încât individul să poată avea acces în mod real la un computer. Operarea unui PC este crucială și critică în același timp din perspectiva compatibilității dintre sistemul de operare, alte aplicații și soluția TA. TA pot include produse cum sunt diferite tipuri de dispozitive de selecție pentru înlocuirea unui mouse sau sisteme echipate cu display Braille și cititor de ecran. Nu toate persoanele cu nevoi de accesibilitate au nevoie de TA dar, în cazul PC, există un număr de soluții tehnice care s-au dovedit a fi eficiente, divizate în câteva categorii:

- interfețe de control (întrerupătoare, joystick, track ball)
- tastaturi alternative (mărite, reduse) și emulatoare de tastaturi
- mauși, emulatoare de mauși și senzori de privire (Tobii, Camera Mouse, Head-Dev, Trekker, etc)
- ecrane tactile, senzori de mișcare a capului, bețe pentru gură
- tablete și smartphones (iPad, tablete Android)

Deoarece TA nu pot fi adăugate oricărui computer – datorită aspectelor care țin de compatibilitatea software – este important ca școala să selecteze software care este accesibil și compatibil cu TA.

În lipsa tehnologiei asistive, persoanele cu dizabilități nu ar fi avut aproape nici o șansă să atingă nivelul educațional și cultural la care sa află azi și mai ales să viseze la îndrăznețele obiective pe care și le-au propus pentru viitor. Ultimele realizări din domeniul tehnologiei digitale asistive oferă suportul necesar pentru ca și aceste persoane să se bucure cu adevărat de drepturile fundamentale ale omului. Cu ajutorul acestor tehnologii putem vorbi de un acces real pentru ei la educație, cultură, la un loc de muncă și chiar la libertatea de exprimare și de decizie. Experiența mi-a oferit exemple clare că viața e frumoasă indiferent de condiția fizică și orice barieră, prejudecata poate fi dărmată dacă ai curajul să crezi în forțele tale. Persoanele cu dizabilități, cunoscute și-au acceptat „dizabilitatea” și au decis să facă tot ce țin de ele ca să își atingă obiectivele, însă acest lucru nu ar fi fost posibil fără tehnologia asistivă. Tehnologia asistivă a făcut posibil accesul la educație de calitate și viață independentă pentru persoanele cu nevoi speciale. Viitorul poate fi mai

roz pentru aceste persoane datorită tehnologiei asistive care înfloarește tot mai mult. Tehnologia asistivă poate fi un pas către normalitate pentru persoanele cu diferite dizabilități. Egalitatea poate fi asigurată cu ajutorul tehnologiilor asistive pentru ca aceste persoane să poată realiza anumite activități ca toți ceilalți. Pentru orice problemă există o soluție, soluția limitării indivizilor cu dizabilități o reprezintă tehnologia asistivă.

Tehnologiile de acces și cele asistive au o serie de avantaje, dar există și unele dezavantaje pe care le implică. Acestea rezidă în principal în aspectele legate de prețul de achiziție ridicat, necesitatea înțelegerii unor concepte de bază din informatică necesare pentru utilizarea aparatelor respective, implicații ale autonomiei energetice, este critic să fie obținute acceptarea și sprijinul din partea colegilor, dezvoltă o anumită dependență pentru cei implicați, determinându-i să nu se mai implice nici în activitățile pe care le puteau face singuri.

Așa cum afirmă UNICEF într-un raport lansat recent, copiii cu dizabilități nu ar trebui tratați ca niște recipienți ai carității. Ei au aceleași drepturi ca toți copiii, printre acestea, dreptul la viață și la oportunitățile care rezultă dintr-o bună îngrijire a sănătății, nutriției și educației, dreptul de a-și exprima opiniile și de a participa în luarea deciziilor. Lipsa de resurse duce la o limitare a serviciilor destinate copiilor cu dizabilități. Se recomandă astfel alocarea de resurse și crearea de servicii integrate, accesibile pe scară largă, de identificare și intervenție timpurie, de recuperare, terapie, consiliere, sprijin pentru integrarea copiilor cu dizabilități, precum și de asistență pentru părinții acestora.

Bibliografie:

Adrian Roșan , Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale, Cluj- Napoca, 2013

Marian Pădure, Revista Română de Interacțiune Om-Calculator, 65-78, MatrixRom, Cluj- Napoca, 2010

Rui Oliva Teles, Miguel Santos, Tehnologii asistive, manual de curs, Portugalia

IMPLICAREA ELEVILOR ÎN ACTIVITĂȚI DE VOLUNTARIAT

Prof. Mihai Maria, Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Cetatea de Baltă

„Nu există nimic mai puternic decât inima unui voluntar”

Jimmy Doolittle

Voluntariatul este participarea benevolă la oferirea de servicii, cunoștințe și abilități sau la prestarea unor activități în domenii de utilitate publică, din proprie inițiativă, a persoanei denumită voluntar.

Drepturile voluntarilor sunt stipulate în Carta drepturilor și obligațiilor, elaborată de Centrul National de Voluntariat din Paris. Printre acestea se numără:

- dreptul de a fi tratat ca fiind un coleg cu drepturi egale și nu ca mână de lucru ieftină;
- dreptul de a-i fi luate în calcul preferințele personale, temperamentul, experiența de viață, studiile și experiența profesională în acordarea de sarcini;
- dreptul de a participa la sesiuni de formare în domeniul în care prestează activitate, atât la începutul activității, cât și pe parcurs;
- dreptul la un loc, unde să își desfășoare activitatea;

- dreptul de a fi ascultat și de a juca un rol în planificarea activităților, de a se simți liber să propună sugestii și de a-i fi respectate opiniile.

Patru principii definitorii stau la baza activității de voluntariat și o deosebesc de activități similare (precum internshipul/practica etc.):

1. Este o activitate desfășurată în **beneficiul comunității**/beneficiul public.
2. Este o activitate **neremunerată** sau care nu urmărește un câștig financiar, chiar dacă include decontarea unor cheltuieli derivate din activitatea respectivă (transport, consumabile etc.).
3. Este o activitate desfășurată **de bună voie**, fără vreo constrângere de vreun fel sau altul.

4. Este, de regulă, derulată într-un **cadru organizat** (sub tutela unei organizații sau a unui grup de inițiativă), spre deosebire de acțiunile spontane de binefacere.

Voluntariatul nu înseamnă să faci lucrurile cu ușurință și cu veselie. A fi voluntar înseamnă a lucra zilnic asupra ta, a-ți cultiva abilități noi, a învăța, a organiza și desfășura unele activități, a-ți asuma responsabilitate, a acumula experiență.

În calitate de cadru didactic, este recomandabil să formezi copiilor gustul pentru activități care să le facă bine din punct de vedere sufletește și de pe urma cărora să beneficieze și alții. Vizitele la centre de copii sau de bătrâni, concursuri, baluri mascate și evenimente organizate la care se pot face donații pot fi ocaziile potrivite pentru a-i implica pe copii și a-i obișnui să se acomodeze în rolul de voluntari.

În acest sens, am participat cu elevii la acțiunea caritabilă „Un milion de stele” organizată de Caritas Blaj, acțiune de strângere de fonduri pentru familiile aflate în dificultate. Cei prezenți au aprins o lumânare, au primit o foaie în formă de inimă pe care și-au scris numele și pe care au așezat-o într-un copăcel, semn al solidarității cu cei aflați în suferință. Suma donată de părinții copiilor și de cei prezenți la acțiune va fi folosită pentru a oferi pachete cu alimente și medicamente bătrânilor singuri, care trăiesc în izolare și sărăcie, precum și copiilor cu probleme sociale sau dizabilități. *Aprinzând o candelă, aprindem speranța unei vieți mai bune, aprindem simbolic lumina solidarității.*

„Un milion de stele” - reprezintă flacăra speranței și solidarității, care nu poate fi realizată fără educație.

Cu cât copilul începe mai repede să facă astfel de activități de voluntariat, cu atât își va creiona un traseu mai clar în viață. Astfel de lucruri îl formează ca om și îl pregătesc pentru viața de adult. Cu cât observă și este învățat de mic că este important să îi ajute pe alții, să te implice în activități de pe urma cărora să nu te aștepți neapărat să obții beneficii materiale, cu atât va tinde mai mult să introducă voluntariatul în viața lui de adolescent.

Voluntariatul înseamnă să socializăm mai mult, să-i ajutăm pe semenii noștri dând dovadă de compasiune, înțelegere, dragoste. Prin acțiunile de voluntariat putem obține abilități și cunoștințe noi, dar și competențe sociale. Voluntariatul rămâne o activitate demnă de a fi practică și sprijinită în școală, deoarece se desfășoară printr-un proces al flexibilității și al alegerii libere. Orice implicare în activități de voluntariat implică o formă de învățare socială, chiar dacă de multe ori aceasta nu este conștientizată. Implicarea în activități de voluntariat dezvoltă o serie de abilități și competențe sociale, cum ar fi de exemplu solidaritatea, toleranța, încrederea, spiritul civic și responsabilitatea socială.

Voluntariatul te transformă într-o persoană conștientă de mult mai multe aspecte ale lumii din jurul tău pe care în mod curent nu le vezi pentru că, aparent, nu ai nicio legătură directă cu ele. Voluntariatul oferă posibilitatea interacțiunii cu grupuri sociale diverse cu care nu interacționăm în mod curent în activitățile noastre obișnuite

O altă dimensiune importantă a valorii voluntariatului este cea educativă. Voluntariatul are extraordinare valențe educative, fiind o formă de învățare prin acțiune practică, care poate genera dobândirea de cunoștințe și abilități. Indiferent că vorbim despre o învățare inductivă, care pornește de la situații generale – sau de la cunoștințe teoretice – care sunt apoi translatate în activități practice specifice, fie că vorbim despre o învățare deductivă, care pornește de la exemple particulare pe care apoi le translatează în norme generale sau în concepte teoretice, voluntariatul este o metodă potrivită de a învăța. Nefiind un proces rigid și formalizat, voluntariatul are farmecul flexibilității și al alegerii libere a voluntarului cu privire la majoritatea caracteristicilor activității sale, ceea ce îl face atractiv, învățarea fiind un efect al implicării și nu un scop în sine al acesteia.

De ce și cum ai putea să-l convingi pe copil să facă voluntariat? Iată câteva motive și soluții:

1. Învăță să aprecieze lucrurile pe care le are și să se bucure chiar și de mărunțișuri;
2. Obține abilități de comunicare și relaționare socială care îi vor fi utile pe viitor;
3. Prin voluntariat își creionează mai bine setul de valori după care se conduce în viață;
4. Își formează abilități de lider, dobândește o capacitate mai bună de a lua decizii;
5. Își formează prieteni noi;
6. Îi crește încrederea în sine și se simte util societății;
7. Își petrece timpul într-un mod cât se poate de plăcut învățând lucruri noi.

În concluzie, valoarea activității de voluntariat, dar și a voluntarului este incontestabilă în societatea românească de astăzi și este doar o problemă de timp ca aceasta să fie prețuită cu adevărat.

Bibliografie :

Mara Niculescu, Andrei Popescu, Cristina Costea „, Voluntariat pentru participare școlară: ghid pentru școli și voluntari”- București: UNICEF, Editura Vanemonde, 2013

PROIECT EDUCAȚIONAL – ZIUA MONDIALĂ ANTI DIABET: 14 NOIEMBRIE

Prof. Pârțilă Doriană, Tutuian Luminița Maria, Lic. ”Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

Unitatea școlară: Liceu „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

Data: 14 noiembrie

Propunător: Prof. Pârțilă Doriană, Tutuian Luminița Maria

Grup țintă: elevi ai claselor V-XII

Argument. Adoptarea unui anumit stil de viață este o opțiune personală, care influențează pe termen lung calitatea vieții. Stilul de viață este influențat de numeroși factori: individuali (stare de sănătate, nivel de informare) și socio-economici. Un stil de viață deficitar antrenează influențe negative asupra sănătății, fapt dovedit de creșterea numărului de cazuri de boli de nutriție. Nutriția este o componentă fundamentală a stilului de viață, care are efecte directe asupra individului și indirecte asupra populației. Dintre bolile de nutriție cu o frecvență crescută în populație se numără diabetul, care din păcate afectează tot mai mulți copii. Proiectul își propune facilitarea adoptării atitudinilor corecte vis-a-vis de stilul de viață, prin activități de informare, de exersare a modalităților de comunicare, precum și activități de voluntariat.

Obiective: 1. Marcarea zilei mondiale anti-diabet prin activități extracurriculare adresate elevilor de liceu și gimnaziu.

2. Sensibilizarea elevilor vis-a-vis de suferințele și nevoile persoanelor afectate de diabet.
3. Creșterea gradului de informare despre cauzele, simptomele și modalitățile de prevenire a acestei afecțiuni.
4. Promovarea comportamentelor corecte față de persoanele bolnave.

5. Încurajarea activităților de voluntariat, orientate în direcția ajutorării persoanelor bolnave.

Loc de desfășurare: Liceu „Dr.Lazăr Chirilă”- sala multimedia ora 14-16

Activități propuse: prezentare PPT

- discuții,
- studiu de caz
- referate
- video
- invitarea unei persoane suferinde de diabet, pentru dialog pe tema calității vieții persoanelor afectate

Desfășurarea activităților:

1. Prezentarea materialului PPT realizat de către profesorii propunători, referitoare la semnificația noțiunii de diabet, cauzele care generează diabetul, simptomele, complicațiile și modalitățile de prevenire a acestei afecțiuni. Prezentarea materialului PPT a fost însoțită de discuții, lămuriri, asupra aspectelor prezentate.
2. Elevii au prezentat cazurile unor persoane cunoscute de ei, care suferă de această boală și au reușit să contureze un „profil al diabeticului”, iar unii dintre ei au identificat în propriul comportament, obiceiuri nesănătoase, asociate cu creșterea riscului de îmbolnăvire.
3. Elevii au prezentat referatele pregătite: „Tipurile de diabet” elev Petruța Ciprian, clasa a XI-a A și „Complicațiile diabetului zaharat”, eleva Cordea Georgiana clasa a XI-a A

Fragmente din referate:

„Complicațiile diabetului zaharat

Diabetul zaharat reprezintă o boala cronică gravă, cu o frecvență mare în populație și cu o evoluție severă mai ales în stadiile avansate. Este foarte important să știm cum să o prevenim, să o diagnosticăm și mai ales să o tratăm. Diabetul zaharat este un sindrom caracterizat prin afectarea metabolismului glucidic, lipidic și proteic, determinat fie de secreția redusă de insulină, fie de lipsa răspunsului țesuturilor la acțiunea insulinei. Netratat, diabetul zaharat poate da complicații acute și cronice. Complicațiile acute pot fi adesea letale și sunt reprezentate de comele hiperglicemică sau hipoglicemică. Complicațiile cronice pot determina degradarea semnificativă a calității vieții și sunt reprezentate de: disfuncții sexuale, modificări tegumentare, afecțiuni dentare, retinopatie (afectarea retinei și implicit a vederii), neuropatie (afectarea nervilor), nefropatie (afectarea rinichilor până la insuficiență renală cronică), boala coronariană, boala musculară periferică, afectarea aterosclerotică cerebrovasculară. Prevenirea complicațiilor diabetului se face prin urmarea unui regim alimentar strict (sărac în zaharuri și grăsimi), controlul periodic al glicemiei și respectarea tratamentului medicamentos cu insulină sau antidiabetice orale”.

Realizat de CORDEA GEORGIANA clasa a XI-a A

„Tipuri de diabet

Diabetul zaharat se produce în organism din cauza valorii crescute a concentrației glucozei în sânge urmând și dereglarea metabolismului. Mai exact, diabetul apare atunci când secreția de insulină este insuficientă sau când insulina nu-și îndeplinește rolul în organism.

Ținut sub control, printr-o atentă supraveghere a dietei și a greutății, diabetul oricum poate provoca dureri de picioare și chiar de cap.

Există 2 tipuri de diabet:

- de tipul I (dependent de insulină)
- de tipul II (independent de insulină)

Diabetul zaharat de tipul I

Acesta reprezintă 10% din cazurile de diabet zaharat din Europa și America de Nord. Majoritatea pacienților prezintă debutul în plină sănătate, frecvent la vârsta copilăriei. Acest diabet, cel mai grav deopotrivă, necesită tratamentul cu insulină prin injecție și, suplimentar, este necesară o dietă destul de strictă cu cântărirea alimentelor la fiecare masă și calculul numărului de carbohidrați.

Diabetul zaharat de tipul II

El se datorează regimului sedentar de viață, mai exact: abundența calorică, fumatul de tutun, o mărire a nivelului de colesterol și chiar a tensiunii arteriale înalte. Acesta este tratat cu o medicație

orală de lungă perioadă, insulina externă fiind necesară doar atunci când tratamentul oral nu mai este eficient.

Pentru tratarea diabetului zaharat de tip II, dieta face tot. Prin digestie unele alimente sunt transformate în zahăr (mai exact glucoza), mai repede decât altele. Diabeticii ar trebui să opteze pentru alimente care se digeră mai lent.

În România, numărul celor suferinzi de diabet este de aproximativ 2 milioane iar prediabetici sunt 3 milioane.

Realizat de: Ciprian Petruța, clasa a XI-a A (SURSA: www.wikipedia.ro)

4. Vizionarea de filmulețe care pun în evidență obiceiurile alimentare nesănătoase, care favorizează obezitatea.
5. Discuții privind atitudinea față de persoanele bolnave de diabet, de a veni în sprijinul nevoilor lor, care pot fi frustrante și cauzatoare alte probleme.

Parteneri: Biblioteca Școlară

Cabinet medic de familie Todea Traian, Baia de Arieș

APEL LA REFACEREA UNOR PASI PENTRU REFĂURIREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR ROMÂN

Prof. Chirițescu Marinela, Liceul Tehnologic "Țara Moșilor" Albac

Românii din Basarabia la 24 ianuarie / 6 februarie 1918 au declarat independența Republicii Democratice Moldovenești, iar 27 martie / 9 aprilie 1918, Sfatul Țării a decis unirea Basarabiei cu România.

ACTUL UNIRII

VOTAT DE SFATUL ȚĂRII
LA 27 MARTIE S. V. 1918.

ÎN NUMELE POPORULUI BASARABIEI SFATUL ȚĂRII DECLARĂ:
REPUBLICA DEMOCRATICĂ MOLDOVENEASCĂ (BASARABIA),
ÎN NOTĂRELE EI DINTRU PRUT, NISTRU, DUNĂRE, MARCA
NEGRĂ ȘI VECHILE GRĂNITE CU AUSTRIA, RUȘIA ȘI
RUȘIA ACUM O SUTĂ ȘI MAI BINE DE ANI DIN TRUPUL
VECHII MOLDOVE, ÎN PUTEREA DREPTULUI ISTORIC ȘI
DREPTULUI DE NEAM, PE BAZA PRINCIPIULUI CĂ NORO-
ADEL SINGURE SĂ-ȘI POTĂRĂȘCĂ SOARTA LOR, DE AZI
ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTDEAUNA, SE UNEȘTE
CU MAMA SA ROMÂNIA.

TRĂIASCĂ UNIREA BASARABIEI -
CU ROMÂNIA
DE-A PURURI ȘI TOTDEAUNA!

PREȘEDINTELE SFATULUI ȚĂRII,

ION INCULEȚ.

VICE-PREȘEDINTE

PAN. HALIPPA.

SECRETARUL SFATULUI ȚĂRII

I. BUZDUGAN.

Nici românii din Bucovina, care se desprindea de Imperiul Austro-Ungar în condițiile destrămării acestuia în toamna lui 1918 și se confruntau cu pretenții de anexare din partea Ucrainei, nu s-au lăsat mai prejos. În octombrie 1918 s-a format la Cernăuți Consiliul Național Român, în frunte cu Iancu Flondor. La 15/28 noiembrie 1918 Congresul General al Bucovinei (alcătuit din români, cât și din reprezentanții altor naționalități din provincie) a hotărât unirea necondiționată cu România.

În Transilvania în septembrie 1918 Partidul Național Român prin Vasile Goldiș a redactat o Declarație (Proclamație) în care se arăta că națiunea română este decisă să-și asigure "așezarea ei printre națiunile libere" și că "nimeni nu mai poate fi îndreptățit să trateze în treburi referitoare la situația politică a națiunii române" în afara reprezentanților ei. Această Declarație de autodeterminare a românilor din Transilvania a fost citită în Parlamentului maghiar de la Budapesta de către deputatul român Al. Vaida – Voevod, unul dintre fruntașii Partidului Național Român (*Declarația de la Oradea*).

Pentru coordonarea mișcării naționale a luat ființă la Arad în 30 octombrie 1918 Consiliul Național Român Central format din 12 membri: 6 din PNR și 6 din PSD. C.N.R.C. prelua administrarea teritoriilor locuite de români, pe plan local ordinea fiind asigurată de gărzile românești.

Până la data de 1 decembrie 1918 când a avut loc Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, ziarele românești din Transilvania au publicat apeluri de participare la marele act istoric, au fost organizate adunări populare și s-au răspândit manifeste în rândurile populației.

Raportul despre organizarea Munților Apuseni din 7/20 noiembrie 1918 scris la Cluj de Locot. Dr. Emil Dandea, Comisarul exmis în Munții Apuseni arăta că “s-au format consilii și gărzi românești” în mai multe localități printre care și la Albac.

Românii din Albac la 14 noiembrie 1918 au dat următoarea “Declarațiune”:

Declarație

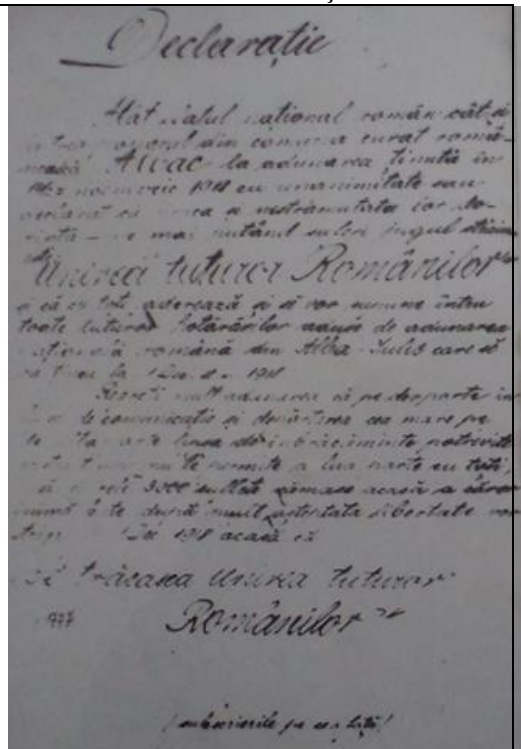
Atât sfatul național român, cât și întreg poporul din comuna curat românească Albac la adunarea ținută în 14/27 noemvrie 1918 cu unanimitate s-au declarat că unica și nestrămutată lor dorință – nemaiputând suferi jugul străin – este “unirea tuturor Românilor” și că cu toți aderează și se vor supune întru toate tuturor hotărârilor aduse de adunarea națională română din Alba Iulia care se va ține la 1 Dec. st. n. 1918.

Regretă mult adunarea că de o parte în lipsa de comunicație și depărtarea cea mare, pe de altă parte lipsa de îmbrăcăminte potrivite acestui timp nu le permite a lua parte cu toții, însă și cele 3000 suflete rămase acasă a căror inimă bate după mult așteptata libertate vor striga în 1 Dec. 1918 acasă, că

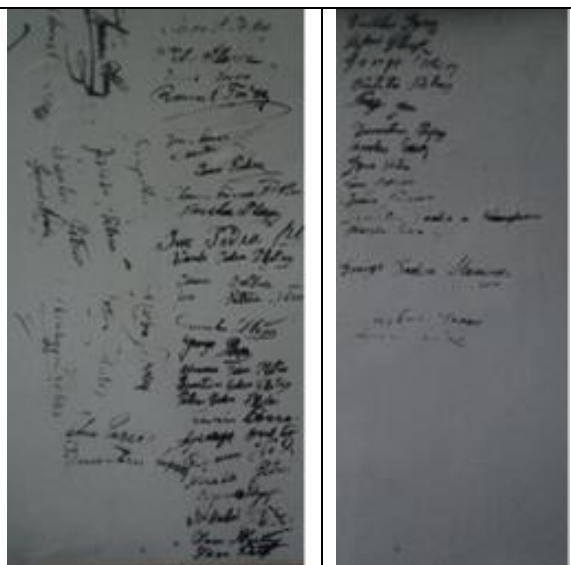
“Să trăiască Unirea tuturor

Românilor!”

Semnăturile pe cea față!

Declarația de la Albac a fost semnată de 51 de persoane printre care am putut descifra: Ioan P. Todea, Petru Stan, Emil Pașca, Romul Todea, Ioan Lazăr, Conțor, Ioan Todea, Niculae Plesa, Vasile Todea Petru, Ioan Petrea, Ion Petrea, Dumitru Pleșa, George Pleșa, Avramu Todea, Simteon Todea, Petru Todea, Rovin Dobra, George Onețiu, Nicula Todea, Ion Stan, Ion Trif, Dumitru Pașca, Traian Stan, Jistasu Petrea, Nicolai Petrea, Dumitru Igna, Ispas Steop, George Todea, Patița Petru, Neag Ion, Dumitru Pașca, Pașca Petru, Dobra Traian, Gheorghe Todea, Dumitru Todea, George Todea Slănina, Dumitru Lazar, Giurgiu Neculae.

În apropierea pământului sfințit cu sângele lui Horea și Cloșca la Alba Iulia Duminică, 1 decembrie 1918, Vasile Goldiș care, după ce a făcut o amplă prezentare asupra luptei românilor pentru drepturile naționale, a supus aprobării celor prezenți Rezoluția de Unire.

Rezoluțiunea Adunării Naționale de la Alba-Iulia *din 18 Noiembrie/1 Decembrie 1918*

- I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunată prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noiembrie/1 Decembrie 1918, declară și unică adev. Români și ca tuturor teritoriilor locuite de dânsii cu România. Adunarea Națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al neamului românesc la întreg Banatul cuprins între sârile Neureș, Tisa și Dunăre.*
- II. Adunarea Națională rezervă teritoriilor sus indicate autonomie provizorie pînă la încheierea Constituției aleasă pe baza votului universonal și egal.*
- III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea nouului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele:*
- 1. Dreptul libertății naționale pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va constitui, cuprinde și judeca în limba sa proprie prin îndreptul său și prin popor, în prima dreptate reprezentativă în corpurile legislative și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.*
 - 2. Egalitatea îndreptăților și dreptul libertății religioase și confesionale pentru toate confesiunile din țară.*
 - 3. Împărțirea deosebită a unui regim electoral democratic pe toate terenurile votului public. Votul obține drept, egal, secret pe comună, în mod proporțional, pentru ambele sexe în vîrstă de 21 de ani la reprezentarea în comune, județe, cu parlament.*
 - 4. Desăvîrșită libertate de presă, asociere și închinare; liberă propagandă a tuturor gîndurilor emeneste.*
 - 5. Reforma agrară radicală. Se va face conștientizarea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conștientizări, după fiind judecămîntele și, în temeiul dreptului de a gușiora după trebuințe latitudinale, se va da posibilitatea țărănului să-și creeze o proprietate țărănească, pășuna, pădure și cel puțin altă cîștigătoare muzică și să-și înfrunze lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e, pe de o parte, promovarea și dezvoltarea socială, pe de altă parte, potențarea producției.*
 - 6. Muntenismul industrial și se asigură necesitățile și avantajele, care sînt legiferate în cele mai avansate state industriale din apas.*
- IV. Adunarea Națională dă expresiune, dorințe sale ca Congresul de pace să înfrunze comunicarea naționale libere în asigurarea drepturilor și libertății să fie asigurată pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în război să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.*
- V. Româniile adunată în această Adunare salută pe frații lor din Bucovina, scăpați de sub jugul monarhiei Austro-Ungare, și unii cu țara mîmă România.*
- VI. Adunarea Națională salută cu iubire și entuziasm liberarea popoarelor subjugate pînă aci în monarhia Austro-Ungară, anume nașgăto: cehoslovacii, austro-germanii, jugoslavii, polonii și lituanii și hotărăște ca acest salut al său să se aducă la cîrmuirea tuturor acestor națiuni.*
- VII. Adunarea Națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor buni români, care în acest război și-au vărsat sîngele pentru înfrînarea înfrînului nostru, murind pentru libertatea și unitatea neamului românesc.*
- VIII. Adunarea Națională dă expresiune multumirilor și admirației sale tuturor puterilor aliate, care prin strădaniile lupte purtate cu curaj, împotriva unui dușman pregătite de multe decenii pentru război, au scutit civilizația din ghearele barbariei.*
- IX. Pentru conducerea mai degrabă a afacerilor României din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, Adunarea Națională hotărăște înființarea unui Măgior Național Român, care va avea toate îndreptățile și reprezentarea nașgăto români, cîrmă și preluând înfrînul de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiile pe care le află necesare în interesul nașgăto.*

G. Laurentiu Oancea
Președinte al Adunării Naționale.

Ștefan C. Pop
Vice-Președinte al Adunării Naționale.

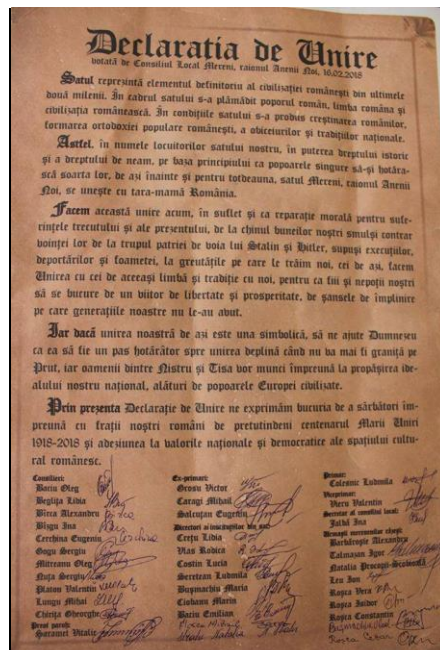
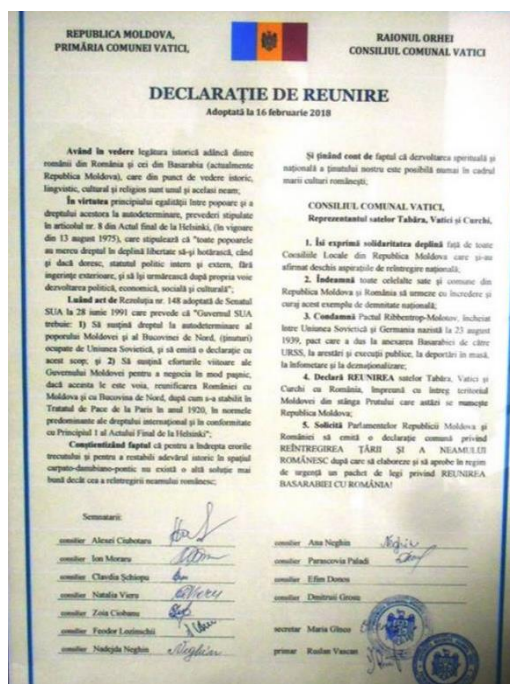
Rezoluția de la Alba Iulia prevedea:

- unirea românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească (Maramureș și Crișana) cu România;
- libertate religioasă pentru popoarele conlocuitoare;
- libertatea presei, a conștiinței;
- libertatea de asociere și instruire;
- reformă agrară radicală.

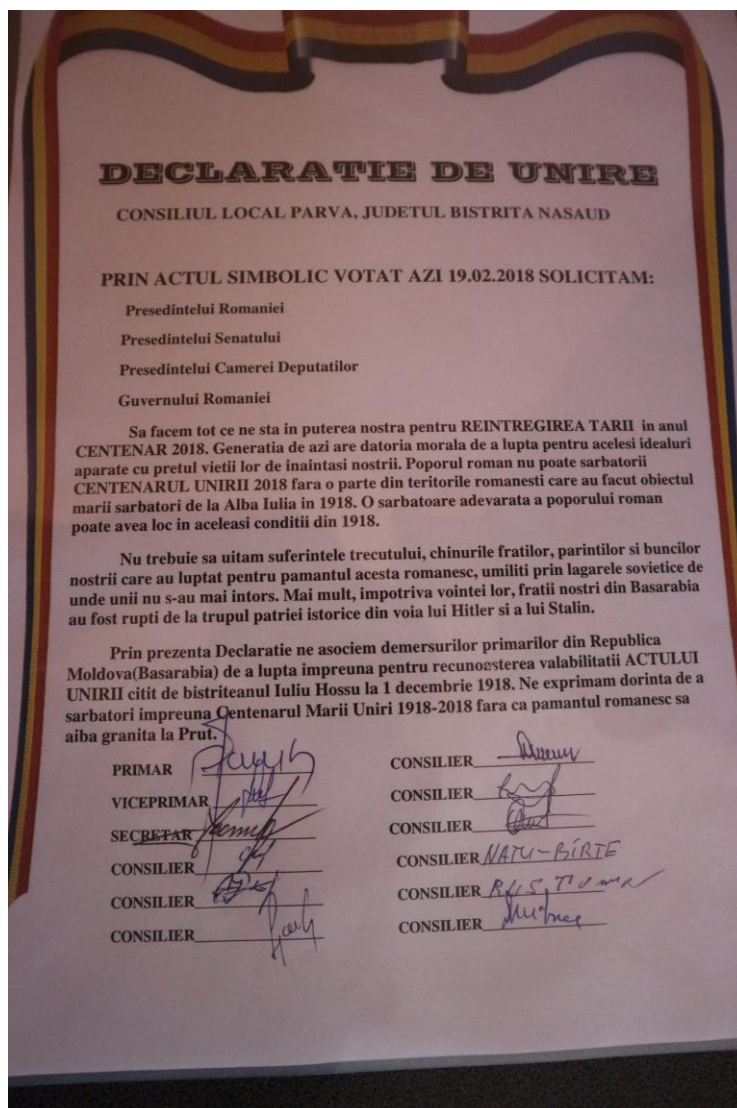
După citirea Rezoluției Unirii, a luat cuvîntul Iuliu Maniu, care a făcut o prezentare documentată istoric și juridic a actului ce se înfrînua în acele momente.

În finalul adunării, președintele acesteia, Ghe. Pop de Băsești, a supus aprobării rezoluția prezentată, care a fost acceptată în unanimitate cu cuvintele “*Vrem o singură Românie a tuturor românilor*”.

În anul centenarului unirii mai multe localități din Moldova au dat Declarații de Unire, printre care: Parcova (Edineț); Ulmu (Ialoveni); Bardar (Ialoveni); Ruseștii Noi (Ialoveni); Puhoi (Ialoveni); Văsieni (Ialoveni); Feștelița (Ștefan Vodă); Opaci (Căușeni); Gotești (Cantemir); Săseni (Călărași); Nișcani (Călărași); Sărătenii Vechi (Telenești); Grătiești (Municipiul Chișinău); Boghicieni (Hîncești); Codreanca (Strășeni); Floreni (Anenii Noi); Târșiței (Telenești); Măgurele (Ungheni); Răzeni (Ialoveni); Cucoara (Cahul); Băcioi (Chișinău); Meleşeni (Călărași); Ordășei (Telenești); Visoca (Soroca); Bădiceni (Soroca); Drăslideni (Criuleni); Ghiduleni (Rezina); Capaclia (Cantemir); Ursoaia (Căușeni); Orașul Cimișlia; Vatici (Orhei); Ciorești (Nisporeni); Horești (Nisporeni); Chetrosu (Drochia), Cenac (Cimișlia), Scoreni (Strășeni), Mereni (Anenii Noi).

În 19 februarie 2018 o localitate din România a semnat Declarația de UNIRE. Comuna Parva, Bistrița Năsăud este primul sat din România care își afirmă dorința ca Republica Moldova să revină în vechile hotare. Consiliul Local Parva a votat Declarația de Unire. Declarația a fost votată de 9 consilieri, inclusiv de primarul Ioan Strugari, viceprimar și secretarul primăriei Parva. "Prin prezenta Declarație ne asociem demersurile primarilor din Republica Moldova (Basarabia) de a lupta împreună pentru recunoașterea valabilității ACTULUI UNIRII citit de bistrițeanul Iuliu Hossu la 1 decembrie 1918. Ne exprimăm dorința de a sărbători împreună Centenarul Marii Uniri 1918-2018 fără ca pământul românesc să aibă graniță la Prut", se arată în declarație.

Dacă acum o sută de ani românii au făcut pași pentru făurirea statului național unitar român, astăzi fac un apel la refacerea unor pași pentru refăurirea statului național unitar român și îndemn toți consilierii, primarii, ex-primarii, viceprimarii, preoții, directorii de instituții, secretarii de consilii locale/primării ș.a. din județul Alba și din toată România să ia exemplul primarului și a Consiliului Local din Parva, județul Bistrița Năsăud și să semneze "Declarații de UNIRE". Dacă românilor nu le-a fost frică la 1918, nici românilor din Albac la 14 noiembrie 1918 nu le-a fost frică, și din alte localități, vă îndemn să nu vă fie frică nici astăzi, la o sută de ani, când sărbătorim și centenarul unirii tuturor românilor.

Să ne amintim că doar acolo unde sunt mulți puterea crește și doar acolo unde țelul este comun putem învinge. Până când nu strigăm cu toții într-un glas, NOI SUNTEM ROMÂNI nu văd reală împlinirea dorinței, reunirea Neamului.

PLAN DE INTERVENȚIE ”MALNUTRIȚIA PEDIATRICĂ”

Prof. învă. preșcolar Maniu Valeria Angela, Școala Gimnazială Gârbova

I.Date despre subiect:

Nume și prenume: **D.M.**

- Vârsta cronologică-7 ani
- Sexul (f/ m)-f
- Ciclul de învățământ- învățământ primar

II.Date despre problema identificată

Observații :

Eleva nu mănâncă destul cantitativ (dezvoltare fizică și psihică întârziată), nu are un comportament social adecvat (nu stă la masă, scuipă mâncarea, răstoarnă farfuria).

Evaluarea: se realizează prin observații directe, sistematice ale copilului singur sau în interacțiune cu alte persoane - cadre didactice, colegi.

III. Date despre cauze

Diagnostic: Tulburări de comportament alimentar- copil cu autism

IV. Stabilirea obiectivelor:

- pe termen **lung**:- abordarea în echipă și aplicarea unui program bine structurat, în mod constant, în scopul ajutorării subiectului elevei prezintă tulburarea;
- pe termen **mediu**:- asigurarea condițiilor optime de aplicare și desfășurare a programelor de intervenție personalizate;
 - reajustarea permanentă a programului de terapie în funcție de rezultatele evaluării, în vederea remedierii comportamentului alimentar;
- pe termen **scurt**: - antrenarea elevei în programul adecvat regimului alimentar;
- păstrarea legăturii în mod constant cu familia/ medicul/ psiholog

V.Etapele intervenției

1. Stabilirea cauzelor/analiza funcțională:

Medicale- episoade repetate de boală datorate unui sistem imunitar deficitar: lipsa macronutrienților (proteine, glucide, lipide) din alimentație, cât și un aport deficitar de vitamine esențiale și minerale (micronutrienți).

2. Stabilirea metodelor adecvate de intervenție

Intervenție în terapia 1: desensibilizare

Intervenție în familie- comensualitate, implicarea copilului în pregătirea mesei

Intervenție în grupul social- la școală ia masa împreună cu colegii, implicarea în servirea mesei din interes sau din curiozitate. Se vor realiza activități de învățare sub forma de exerciții- joc.

Intervenție în locuri publice- cofetărie, restaurant, copilul primește recompense imediate și feedback dacă a mâncat corespunzător. Recompensa poate să fie alimentară (pufuleți, un fruct), de natură materială (jucăria preferată) sau socială (o îmbrățișare, gâdilă, aplauze)

3. Cine? Când? Cum? Unde?

Stabilirea responsabililor (terapeut, învățător, părinte, specialist nutriție)

Părinții iau controlul (cu ajutorul unui plan de alimentație supervizat de medici) asupra a cât, ce și când mănâncă copilul.

Terapeutul, familia și cadrul didactic lucrează împreună pentru a aduce copilul la un stil de viață sănătos și la relații normale pentru vârsta ei.

Stabilirea frecvenței de implementare- zilnic

Stabilirea metodei de verificare (filme video, înregistrare în tabel, etc.)

Stabilirea momentelor de bilanț pentru stabilirea feed-back-ului și eficienței- lunar

4. Cum stabilim alimentul nou cu care începem intervenția?

Regula nr. 1: În prima fază, ținta este să mănânce câte un aliment din fiecare grupă alimentară!

Grupe de alimente: lactate, carne, făinoase, legume, fructe, leguminoase, băuturi

5. Implementare

Regula nr. 2: Când facem diversificarea, schimbăm o singură calitate o dată: gustul, forma, culoarea, locația, mirosul, forma de prezentare, modalitatea de a mânca etc.

Regula nr. 3: Când începem desensibilizarea cu alimente noi, folosim bucăți mici, foarte mici din aliment și copilul trebuie să mănânce o singură bucățiță într-o ședință!

Forme de prezentare- mănecarea divers colorată, diverse forme și personaje (pușor, floare, etc.)

Metode de motivare și desensibilizare

-atunci când învățăm fructele și legumele să folosim fructe și legume reale, nu din plastic (tactil și olfactiv diferite)

- să ne jucăm cu alimentele în alte situații decât cele de hrănire (ex. folosim portocalele pe post de mingi)

- să implicăm copiii în pregătirea alimentelor pentru întreaga familie sau chiar a unor rețete proprii (de ex. mănecare pentru prieteni)

- să punem în farfurie copilului și alte alimente decât cele preferate chiar dacă nu le mănâncă

6. Verificarea eficienței

Regula nr. 4:

Dacă într-o perioadă rezonabilă de timp (2-3 luni) evaluarea metodelor de intervenție stabilite nu demonstrează niciun progres, oricât de mic, atunci metodele nu sunt funcționale și se trece la schimbarea abordării terapeutice!

Riscuri care pot îngreuna intervenția și identificarea de oportunități fezabile pentru depășirea posibilelor riscuri:

- părinții nu vor să accepte că există o problemă cu copilul lor și diminuează importanța semnalelor de alarmă pe care le-au identificat

- părinții nu au o situație materială care să le permită o alimentație corespunzătoare

Concluzii

Fiecare caz în parte trebuie analizat în detaliu și strategiile de intervenție trebuie să fie personalizate. Jumătate din cazurile de probleme de alimentație se datorează comportamentului alimentar al părinților și mediului familial.

ȘCOLILE BLAJULUI ÎN VIAȚA ȘI CULTURA NEAMULUI (II)

Pr.prof.Ioan Vultur

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco Catolic Blaj

Între școlile mai puțin vechi ale Blajului trebuie așezat în loc de frunte institutul pedagogic sau preparandia. Această nouă vatră de lumină și căldură românească a fost înființată de mitropolitul Alexandru Șterca Suluțiu, în ziua de 15 octombrie 1865. Școala a fost așezată mai întâi într-o clădire din curtea mitropolitană și a fost organizată de primul ei director, canonicul Juan Fechete-Negruțiu. La început avea două clase de curs superior, apoi trei și mai târziu pe vremea mitropolitului Mihalyi, patru, cerându-li-se candidaților la intrare și institut absolvirea unui curs inferior de școală secundară. În 1886 mitropolitul Vancea i-a dat școlii o frumoasă și corespunzătoare clădire, lângă liceu, între aripa liceului și sala de gimnastică, iar mitropolitul Mihalyi i-a dat în 1897 un internat. Cum în 1889 guvernul din Budapesta s-a opus morții deschiderii unei școlii pedagogice de fete, mitropolia a fost silită să admită ca și fetele să poartă urma cursurilor și să poată trece examenele la acest institut.

Școala a avut de la început dascăli eminenți, pregătiți în universitățile Apusului, ca și: Gavril Pop, o enciclopedie ambulantă, cu studii de la Universitatea din Viena, Gherghie Munteanu, Petre

Solomon și Ștefan Pop, cu studii pedagogice de la Universitatea din Praga, și alții. Această școală a dat numeroase și frumoase seri de dascăli români care a contribuit nespus de mult la ridicarea nivelului cultural al neamului.

După unirea Ardealului cu Țara-Mamă, institutul pedagogic a fost reorganizat după modelul școlilor normale ale statului român. Din anul 1931 școala a fost așezată cu internat cu tot în pomposul palat modern de lângă calea ferată. Între directorii mai apropiați de noi amintim pe Ioan F. Negruțui, nepot al celui mai de sus, Nicolae Papp, Coriolan Suciul iar dintre profesori pe Valer Suciul, Dionis Popa-Mărgineni, Liviu Chinezu, Virgil Fulcica, compozitorul Celestin Cherebețiu și alții. Școala superioară de fete la fel aparține șirului de vechi și strălucitoare focare culturale ale Blajului.

Nu a fost neglijată niciodată instrucția și educația femeii, Școala trivală deschisă în 1738 era frecventată atât de băieți cât și de fete, iar prin 1816 dăm de o școală numai pentru fete în care cântărețul de strună al catedralei Streza predă “fără penderia savantă a treptelor formale, însă cu suflet nemărginit și cu inimă aprinsă, cetitul și scrisul”.

Prima școală sistematică de fete, cu patru clase primare și cu patru secundare, corespunzătoare tuturor cerințelor pedagogice noi, este cea care a fondat-o mitropolitul Alexandru Șteca Șuluțiu în anul 1855 și în care învățământul a fost încredințat unei învățătoare de origine germană, Ana Kassow, o femeie foarte bine pregătită pentru menirea ei. Directorul școlii la început era Timotei Cipariu. La școală mai propunea și prof. I. Balint și alții. Ana Kassow i-a urmat o eleva a sa, Rozalia Bugner, absolventă a institutului pedagogic german din Brașov, cea dintâi învățătoare româncă din Ardeal. În 1893, școala, care avea frumoasa menire de a forma românce conștiente de menirea lor religioasă și națională, a fost așezată într-un frumos palat clădit de mitropolitul Vancea, în piața Blajului, trecut în 1926 în proprietatea Academiei teologice.

În vara anului 1919 școala a fost ridicată la rangul de liceu cu opt clase, având de director pe Traian Gherman, căruia i-a urmat Alex Lupeanu Melin, Anastasia Pop, N. Manu și alții.

În 1926, școala a fost așezată cu internat cu tot în grandiosul palat al Institutului Recunoștinței, clădit din jertfa de recunoștință a foștilor elevii ai Blajului (un milion lei), din jertfele și cruțările personale ale mitropolitului Vasile Suciul (un milion lei), dar mai ales din munificența Papei Pius al XI-lea (treizeci și una de milioane lei).

Dintre celelalte școli deschise mai târziu la Blaj amintim școala de ucenici industriali și comerciali (1898) și grădinița de copii (1908), care încă și-au avut rolul lor însemnat în viața neamului, căci cea dintâi căuta să formeze meseriași și comercianți români în spirit creștin și românesc, iar cea de a doua pe lângă formarea creștină a micilor vlăstare, a fost și o pepinieră de conducătoare de grădiniță, sub iscusita conducere a învățătoarei Melania Brândușeanu. Școala n-a avut viața prea lungă căci, guvernul din Budapesta s-a grăbit în a-i curma firul vieții.

Sub regimul românesc, școlile Blajului s-au înmulțit. Un impunător lot de noi școli, de noi vetre de lumină și căldură românească și creștinească a venit să ridice splendoarea Blajului, să împodobească citadelele culturii românești. În 1924, mitropolitul Vasile Suciul a deschis școala normală de fete, pe care după trei ani a plasat-o în incinta Institutului Recunoștinței. Școala avea și un internat comun cu al celorlalte școli de fete pus sub conducerea Congregației de Surorii a Preacuratei Fecioarei Maria.

Între celelalte școli deschise de mitropolitul Suciul, amintim: liceul comercial de băieți și liceul comercial de fete (1929). Liceul comercial de fete a fost plasat în Institutul recunoștinței, iar celui de băieți i s-a clădit un palat aparte, din munificența Papei Pius al XI-lea. Mai amintim școala profesională de țesătorie, deschisă în 1923 în castelul orfelinului din Obreja, cumpărat de la baronul Wesszelenyi, cu bani primiți de la Papa Benedict al XV-lea în 1920, a fost transformată în școala de menaj și transferată la Blaj în 1931, avându-și localul său propriu. Școala de arte și meserii „Sfântul Iosif”, s-a deschis în 1926; în 1947 a fost transformată în liceu industrial cu opt clase. Pe lângă fiecare școală normală (pedagogică) mai funcționa și câte o școală de aplicație.

În afară de această școală, Blajul a mai avut și o școală de cântăreți bisericești, care funcționa cu anumite întreruperi. Școala și-a atins apogeul în 1947, când a dat parohiilor cântăreți bine instruiți și conducători de coruri. Cursurile durau doi ani și candidaților la intrare în școală li se

cerea cel puțin absolvirea școlii primare de șapte ani. Meritul ridicării școlii îi revine în mare parte profesorului preot Ioan Florea de muzică din București.

Am trecut rapid în revistă școlile Blajului, ca să vă puteți forma din scurtul lor istoric și din ceea ce urmează să vă mai spun, o icoană fidelă despre rolul pe care l-au jucat ele în viața culturală a neamului.

Bibliografie selectivă:

1. Caliani, A., Educația națională în școlile Blajului, Cultura Creștină, Blaj, 1937
2. Lupeanu-Melin, Alex., Evocări din viața Blajului, Blaj, 1937
3. Popa A., Episcopul Petru Pavel Aron, în revista Cultura Creștină, Blaj, 1943
4. Păclișanu Z., Blajul în trecutul neamului nostru, Cultura Creștină, 1937

FUNCȚII/VALORI ALE LITERATURII PENTRU COPII ÎN „LUMEA POVEȘTILOR” DE ION VLASIU

Ed. Popa Andrea Manuela - Grădinița cu Program Normal Poșaga de Jos

Una dintre cele mai importante valori care reies din opera „Lumea poveștilor” de Ion Vlasie este valoarea instructiv-educativă și cea formativă.

Opera se impune sensibilității copilului prin valorile informative și formative pe care le concentrează în imagini artistice. Tema generală a acestui medalion literar este lupta dintre bunătate și răutate, dintre bine și rău. Prin intermediul acestei opere, realitatea este recreată în toată complexitatea ei, oferind un întreg univers de gânduri, sentimente și aspirații.

Personajele principale sunt surprinse în ipostaze diferite. În prima poveste care deschide „Lumea poveștilor” se pune accent pe dorința personajului principal de a găsi o lume mai bună. De asemenea este sugerată ideea răsplătirii răului cu bine, într-o lume în care predomină răutatea umană. Personajul principal își dăruiește inima unor oameni care sunt etichetați în operă ca fiind răi. Bunătatea personajului într-o lume a durerii, a singurătății și a răutății este evidențiată și în momentul în care acesta se întristează datorită dorinței turturicii de a muri. Mesajul pe care autorul dorește să îl transmită direct sau indirect este victoria binelui, a bunătății asupra răului, asupra răutății oamenilor. Valorile binelui și ale răului sunt așezate într-o puternică antiteză și oferă modele de ținută morală. Atmosfera generală este o atmosferă de optimism creată mai ales prin oferirea unor modele de comportament pozitiv.

Prin intermediul poveștilor din „Lumea poveștilor”, autorul subliniază de cele mai multe ori indirect valoarea cunoștințelor pe care le asimilăm sau pe care ar trebui să le asimilăm. Acestea au rolul de a ne ajuta să „ieșim din încurcături”, să ne adaptăm cu ușurință unor situații neprevăzute. De asemenea sunt aduse în atenția copilului și a calităților umane precum: hărnicie, generozitate, cinste, curiozitate, simț al umorului, chibzuință. Astfel, iezii reușesc să învingă pe lupul (care este un simbol al răutății), datorită faptului că ei au citit povești. Peștele cel mare este învins de broasca cea mică datorită inteligenței de care dă dovadă. Este ilustrat într-un mod plastic și pe înțelesul copiilor că în multe situații inteligența este mai folositoare decât puterea. Sunt evidențiate și consecințele minciunii, ale lăcomiei, importanța prudenței în relație cu cei din jur, precum și aprecierea talentelor diferite care se regăsesc în membrii unei comunități (prin exemplul greierului care cântă frumos și merită să fie răsplătit). Faptele bune pot vindeca răni și tristeți. Astfel, valoarea educativă, formativă este conferită de sublinierea unor valori cum ar fi bunătatea, întrajutorarea, armonia etc. În literatura de specialitate se afirmă că literatura nu este doar o formă de cunoaștere, ci și o formă de propagare a anumitor atitudini sau concepții despre viață.

Pe lângă funcția formativă se sesizează și apariția funcției estetice. Astfel „utilitatea și plăcerea există în orice text cu pretenții artistice... Literatura este tot timpul și indiferent de valoare

ei, și utilă și plăcută. Utilitatea literaturii – serozitatea, caracterul instructiv – este și ea o seriozitate plăcută, adică nu seriozitatea unei datorii care trebuie îndeplinită, sau a unei lecții care trebuie învățată, ci o seriozitate estetică, o seriozitate a percepției” (Wellek și Warren, 1967:56).

Este important de menționat că autorul alege să transmită un set de valori în manieră implicită sau explicită prin intermediul unor proverbe, lăcomia fiind cel mai des vizată în proverbele din operele lui Ion Vlasiu. Funcția practică este vizibilă în scrierile lui Vlasiu, prin transmiterea unor informații practice pentru micul cititor. Astfel, copilul este atenționat să se ferească în viața de zi cu zi de oamenii vicleni, să nu se încreadă în orice persoană (condamnarea credulității). Oarecum, în completarea funcției deja amintite este și funcția de securizare. Astfel, realitatea este expusă într-o manieră artistică (funcția creativă), fiind imaginate tot felul de situații din care copilul poate trage învățături, tocmai pentru a-l feri pe acesta de a trăi experiențele negative trăite de unele personaje din ipotetica lume a poveștilor. Prin transmiterea unui set de valori morale indispensabile în opera lui Ion Vlasiu este ilustrată și funcția axiologică, adică de educare, cultivare și vehiculare a valorilor.

Funcția etică este una dintre cele mai importante funcții ilustrate în opera lui Ion Vlasiu. Astfel prin intermediul diferitelor întâmplări care sunt aduse în fața copilului, acesta este familiarizat cu necesitatea zilnică de a alege între bine și rău, precum și cu urmările ce decurg din alegerile greșite pe care le facem. Astfel, în multe dintre întâmplările cu care copilul este confruntat în „Lumea poveștilor” este condamnată direct sau indirect credulitatea, fiind subliniate și consecințele dezastruoase ale acordării încrederii oricui (Revelionul veverițelor, Puiul de veveriță).

Se remarcă și funcția inițiativă (de orientare sau evaziune existențială), deoarece prin intermediul informațiilor transmise într-o manieră plastică, folosind diferite mijloace artistice, uneori expresii paremiologice, autorul dorește inițierea „celor neîncercați”, a copiilor într-un set de valori fundamentale, în lipsa cărora copilul care este adultul de mâine nu va fi capabil să facă față provocărilor societății în care trăiește.

Prin imaginarea unor situații inedite menite să atragă copii, opera lui Ion Vlasiu îndeplinește și funcția ludică. Opera sa distrează copilul, îl recrează, îi oferă plăcere.

Este dovedit științific că vocabularul unui copil se îmbogățește cel mai mult prin intermediul lecturii. Din acest punct de vedere se poate afirma că opera „Lumea poveștilor” de Ion Vlasiu îndeplinește funcția comunicativă, adică de conștientizare lexicală, de îmbogățire a vocabularului, de emancipare lexicală.

În concluzie, prin opera lui Ion Vlasiu este transmis un set complex de valori care au un rol important în dezvoltarea copilului, în drumul de „pregătire” pe care acesta îl parcurge spre viața de adult, spre integrarea în societate. Funcția inițiativă, estetică, formativă, comunicativă sunt doar câteva dintre funcțiile care pot fi identificate în acest medalion literar.

Bibliografie:

Wellek, Rene, Warren, Austin, *Teoria literaturii*. București: Editura pentru literatură universală, 1967

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN JOCURI DIDACTICE

Prof. învă. primar Suciu Doina, Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș

Există adesea în copilărie o prospețime a imaginației, o curiozitate neobosită, un fel de geniu poetic pe care savanții sau artiștii ajunși la maturitate nu le pot găsi decât cu mare greutate. Mulți dintre elevii claselor primare manifestă în mod spontan curiozitate, independență, imaginație bogată, cu alte cuvinte, caracteristici de creativitate în formare. Cadrul didactic trebuie doar să descătușeze fantezia elevilor și să le cultive imaginația. În structura metodelor activ- participative folosite la ciclul primar, cu maximă eficiență își găsesc locul jocurile didactice. Utilizându-le în

procesul de predare-învățare-evaluare, îmbinând ineditul și utilul cu plăcutul, activitatea didactică devine mai interesantă, mai atractivă.

Jocurile didactice cuprind sarcini didactice care contribuie la modificarea creatoare a deprinderilor și cunoștințelor achiziționate, la realizarea transferurilor între acestea, la dobândirea prin mijloace proprii de noi cunoștințe. Ele angajează întreaga personalitate a copilului, constituind adevărate mijloace de evidențiere a capacităților creatoare, dar și metode de stimulare a potențialului creativ și a motivației superioare din partea elevului.

La orice disciplină se pot crea diferite situații de învățare sub formă de joc pentru ca, acaparați de măiestria cu care învățătorul a formulat cerința, elevii nici să nu realizeze cât au de lucru și să dea frâu liber imaginației.

Voi prezenta, în continuare, câteva exemple de jocuri didactice pe care le-am utilizat la clasa a II-a, la următoarele discipline:

a) Comunicare în limba română

☺Răspunde repede și bine!

Scopul: - activizarea vocabularului, stimularea creativității prin formularea de enunțuri proprii.

Sarcina didactică : - identificarea sinonimelor unor cuvinte;

- formularea unor enunțuri cu noile cuvinte.

Material didactic: jetoane cu cuvinte scrise.

Elemente de joc: întrecere pe grupe.

Desfășurarea jocului: Clasa se împarte în două grupe egale ca număr. Fiecare elev va primi câte un jeton pe care este scris un cuvânt. Distribuirea acestora se va face astfel încât jetoanele cu sinonimele cuvintelor respective să se regăsească la cealaltă grupă de elevi. Un elev din prima grupă citește cuvântul (exemplu: *firav*), iar elevul din grupa cealaltă, sinonimul scris pe jetonul său, apoi formulează o propoziție cu cuvântul găsit (exemplu: *plăpând- Ghiocelul este plăpând.*). Se acordă câte două puncte pentru răspunsul corect (unul pentru identificarea sinonimului și unul pentru alcătuirea propoziției). Jocul continuă prin schimbarea rolurilor între grupe.

Va câștiga grupa care va însuma cel mai mare număr de puncte.

În mod asemănător am utilizat și jocuri pentru antonime și omonime.

☺ De la cuvânt, la poveste

Scopul: - dezvoltarea flexibilității gândirii, a imaginației creatoare, îmbogățirea vocabularului.

Sarcina didactică : - crearea unor povești pornind de la cuvinte date.

Material didactic: un săculeț, cartonașe cu cuvinte scrise.

Elemente de joc: aplauze.

Desfășurarea jocului: Învățătorul pregătește un săculeț conținând cartonașe pe care este scris câte un cuvânt. Unul dintre participanți extrage un cuvânt și începe fraza cu „A fost odată...” și utilizează cuvântul extras. Pe rând, fiecare dintre participanți extrage un cuvânt și completează povestea cu ajutorul câtorva fraze, folosind și cuvântul extras. Ultimul participant încheie povestea urmată de o formulă care să conțină ultimul cuvânt extras din săculeț.

La final, vor fi evidențiați și aplaudați elevii care au demonstrat originalitate în continuarea poveștii.

b) Matematică și explorarea mediului

☺Rezultatul buclucaș

Scopul: - consolidarea deprinderii de a lucra cu cele patru operații;

- folosirea corectă a simbolurilor operațiilor de adunare, scădere, înmulțire, împărțire;

- antrenarea capacităților creatoare.

Sarcina didactică : - compunerea de exerciții având rezultat dat, folosind numerele în limitele 0 – 100 și operațiile învățate.

Material didactic: fișe de lucru.

Elemente de joc: individual, calificativul F.B. celor care au rezolvat corect, încurajări pentru ceilalți.

Desfășurarea jocului: Jocul se desfășoară individual. Învățătorul va distribui fiecărui elev o fișă de lucru care va cuprinde sarcinile: *Scrieți numărul , folosind: a) o singură operație; b) două operații diferite; c) trei operații diferite; d) toate operațiile învățate.*

Elevii care s-au încadrat în timpul stabilit și au compus corect exercițiile vor primi calificativul F.B., iar ceilalți care au rezolvat parțial corect vor fi încurajați.

☺ *Unde trăiește... ?*

Scopul: - verificarea și consolidarea cunoștințelor despre animale și mediul lor de viață;
- activarea gândirii creatoare.

Sarcina didactică: - denumirea viețuitoarelor și identificarea mediului lor de viață;
- crearea de probleme sau ghicitori matematice referitoare la animalul respectiv.

Material didactic: planșă cu buzunărașe, cartonașe cu imagini reprezentând diferite viețuitoare (animale, păsări etc.).

Elemente de joc: întrecere pe grupe, aplauze.

Desfășurarea jocului: Jocul se desfășoară pe două grupe. Se amestecă imaginile și se așază pe catedră. Câte un elev din fiecare grupă vine la catedră, ia un cartonaș, îl privește și denumește viețuitoarea reprezentată de imagine, apoi îl introduce în buzunărașul corespunzător mediului de viață. Se întoarce către clasă și creează o problemă sau o ghicitoare matematică referitoare la animalul ilustrat.

Se face aprecierea și se acordă câte două puncte pentru ambele răspunsuri corecte (unul pentru asociere și unul pentru crearea problemelor/ghicitorilor).

Grupa care va acumula cel mai mare punctaj va fi desemnată câștigătoare și va primi aplauze.

c) **Arte vizuale și abilități practice**

☺ *Descoperă imaginea!*

Scopul: - exprimarea ideilor și trăirilor personale prin utilizarea liniei, punctului, culorii și formei;
- stimularea creativității artistice.

Sarcina didactică: realizarea unor imagini pornind de la forme figurale (după E.P. Torrance)

Material didactic: foi de desen, creioane colorate sau acuarele.

Elemente de joc: aplauze

Desfășurarea jocului: Fiecare elev primește o foaie de desen care conține una din formele figurale care fac parte din Testul de creativitate „Gândind creativ cu ajutorul imaginilor”, elaborat de E.P.Torrance.

Se privește cu atenție foaia din orice poziție, încercând să „descopere” ce imagini se pot obține: o floare sau o vază cu flori, un pom, un animal sau o pasăre etc. Elevii vor folosi creioane colorate (acuarele) pentru a scoate în evidență imaginile create. Pot colora restul desenului cu o culoare.

Vor fi evidențiați și aplaudați elevii cu cele mai reușite lucrări.

d) **Muzică și mișcare**

☺ *Poezia prinde viață*

Scopul: - crearea unor linii melodice simple și a unor combinații ritmice, asociate cu mișcări adecvate;

- utilizarea timbrurilor sonore ale pseudoinstrumentelor și ale vocii.

Sarcina didactică: - crearea unei melodii pe marginea versurilor date;

- asocierea cântării cu acompaniament și mișcări adecvate.

Material didactic: fișe cu poezii (3-4 strofe), clopoței, creioane etc.

Elemente de joc: aprecieri verbale

Desfășurarea jocului: Colectivul de elevi se împarte în trei grupe. Prima grupă de elevi primește o poezie căreia trebuie să-i creeze o melodie și s-o cante, în timp ce a doua grupă o acompaniază, iar a treia grupă execută mișcări adecvate melodiei. Rolurile se vor schimba între grupe.

La sfârșit, se fac aprecieri verbale despre cum au atins obiectivele jocului.

Bibliografie:

Radu, D., Ploscariu, N.- *Jocuri didactice matematice*, Editura Aramis, București, 2008;
Antonovici, Ș., Nicu, G. - *Jocuri interdisciplinare*, Editura Aramis, București, 2008.

DIN BIOLOGIA REPTILELOR

Prof. Poptelecan Călin, Liceul Teologic Greco-Catolic Blaj

Adaptarea acestor organisme la diversele medii de viață a presupus de-a lungul timpului numeroase transformări care s-au materializat cu formele actuale. Astfel se consideră că reptilele au fost primele vertebrate care au cucerit uscatul, proces care a însemnat pentru acestea și modificări pe măsură; epiderma groasă și cornificată cu rol în apărarea organismului de uscăciune, ouăle de tipul telolecit, protejate de o coajă rezistentă, depuse pe uscat, cu o dezvoltare care se realizează izolat în interiorul oului.

Fiind animale poichiloterme, acestea sunt sensibile la variațiile mediului înconjurător, astfel că o valoare a acestuia de 6-8 °C determină o stare de inactivitate, iar când se ajunge la 2-3° C intră în stare de amorțire.

În zonele temperate, în anotimpul rece, reptilele cad în așa numita stare de hibernare, stare în care funcțiile sunt reduse la minim. La polul opus însă creșterea temperaturii este suportată mai ușor, acestea ascunzându-se în gropi și crăpături de pământ, locuri umede sau în umbra vegetației. Lipsa apei din anotimpul secetos determină reptilele să cadă într-un somn de vară, ambele forme de manifestare constituind o modalitate de protecție împotriva condițiilor nefavorabile de mediu și de supraviețuire în anotimpurile nefavorabile, care nu le oferă condiții de viață.

Mediul terestru a constituit pentru reptile un mediu pe care l-au cucerit în moduri dintre cele mai variate, în zonele deschise, cu vegetație ierboasă, în mlaștini reptilele s-au ridicat de la pământ, călcând pe patru sau două picioare, fapt ce a determinat reducerea picioarelor în dimensiuni sau le-au pierdut complet (șerpi), fenomen care s-a conservat și la formele care au trecut în alte medii și la alt mod de trai.

Există și alte forme de adaptare cum sunt unele șopârle, care se cațără pe stânci sau pe arbori și care au gheare lungi și ascuțite, iar altele au pe fața ventrală a degetelor pernițe adezive asemănătoare funcțional cu ventuzele, fapt ce le permite să exploreze medii de viață deosebite (suprafețe netede, diverși arbori).

Apoi unele șopârle și șerpi duc o viață în subteran, în galeriile săpate de acestea, având corpul vermiform, lipsit de picioare și de gât, dar în același timp sunt niște reptile oarbe. În decursul evoluției reptilelor multe din acestea s-au adaptat secundar și la viața acvatică; unele șopârle, crocodilieni, șerpi, broaște țestoase. Astfel unele dintre specii au devenit specii exclusiv marine și mai mult ovovivipare. Au și o adaptare la acest mediu, coada fiind puternic comprimată lateral, ondulațiile acesteia propulsând animalul foarte repede.

Dar adaptarea la mediu se manifestă și prin culoarea corpului, aceasta fiind homocromă cu cea a mediului, unele reptile ce trăiesc în arbori au culoare verde, identică cu reptilele ce trăiesc în ierburi.

În ceea ce privește hrănirea, majoritatea reptilelor sunt carnivore, unele chiar niște răpitoare temute. Crocodilii prind de obicei pești și alte animale acvatice, atacând și animale de dimensiuni mari cum ar fi: zebre, antilope, care merg la adăpat sau care travesază un curs de apă spre alt loc de pășunat. Prada este apucată, trasă în apă, răsucită, ruptă în bucăți și mai apoi înghițită.

Broaștele țestoase la rîndul lor se împart în două: marine și de apă dulce. Cele marine, vânează pești, moluște și crustacei, consumă și hrană vegetală reprezentată de alge și ierburi marine. Apoi cele de apă dulce sunt mai ales carnivore având ca hrană principală diverse specii de pești, broaște, viermi, moluște.

În schimb speciile de șerpi se hrănesc cu vertebrate, astfel cei marini au ca sursă de hrană principală specii diferite de pești, cefalopode (moluște). Formele terestre și arboricole se hrănesc cu insecte, cu moluște, cu diverse specii de păsări și ouăle lor din cuib, dar și cu rozătoare. Durează destul de mult timp până reușesc să se hrănească și reușesc uneori să înghită o hrană mult mai mare decât corpul lor datorită articulației deosebite a maxilarului poate care se „bascu” foarte mult în acest fel are loc pătrunderea hranei. Necesitatea hrănirii acestor organisme cu sânge rece este

influențată și de temperatura mediului înconjurător , așa încât , cu cât aceasta este mai ridicată și nevoia de hrană a acestora este mai mare și invers.

Bibliografie selectivă:

1. Coroiu , I., Modificări adaptative induse vertebratelor la trecerea de la mediul acvatic la mediul terestru, în Barna, A., și Pop I., Gradul II –lea în învățământ, Casa Cărții de Știință, 2001.
2. Feider , Z., Grosu V., Gyurko St., Pop V., Zoologia vertebratelor, Editura Pedagogică, 1976
3. Mișcalenco, D., Anatomia comparată a vertebratelor, Editura Didactică și Pedagogică, 1982
4. Strugen B., Coroiu I., 1995 Sistematica filogenetică, anatomia comparată și zoogeografia vertebratelor, vol. II, Presa Universitară Clujeană